

GYÜMÖLCSKERTÉSZ.

A KÖZSÉGI FAISKOLÁK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hónap 10-én és 25-én.

KIADJA A MAGYAR KIR. FÖLDMÍVELÉSÜGYI MINISTER.

Szerkeszti: rudinai MOLNÁR ISTVÁN,

kir. tanácsos, orsz. gyümölcsészeti és fatenyésztési minisiteri biztos.

Előfizetési ára egész évre egy községeknek, mint magánosoknak két korona, mely a lap kiadóhivatalának: Athenaeum r. társulatnak Budapest, VII., Kerepest-út 54. sz. egyszerre küldendő be.

Szerkesztőség: Budapest, I. kerület, Ménesi-ut 45. szám.

A m. kir. Belügyminisiterium 1891. évi 33,881. számú rendelete szerint e közlönyre minden község előfizetni tartozik. — A Vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minisiterium 20,899/1891. szám alatt az összes felekezeti hatóságoknak ajánlotta.

Tartalom. *Hivatalos rész:* Hirdetmény. — Külföldi konzulátusaink jelentései a mult évi gyümölcstermési viszonyokról. — *Nem hivatalos rész:* Horemoritz ringlő. (Képpel). — A gyümölcsfák ültetéséről. — A fontosabb védekező szerek. — Ribizke-betegségek. (Három képpel). — A cseh gyümölcstermesztők és gyümölcskereskedők elvi határozatai. — A gyepl használata a gyümölcsfák alatt. — *Közhasznú kérdések és feleletek.* — *Vegyes közlemények.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.* — *Üzleti közös tárcsa.* — *Betöltendő állások és ajánlközások.*

HIVATALOS RÉSZ.

14520
1905. VII. A. szám.

Hirdetmény.

A magyar szent korona országai területén élő növények kereskedésével, azok külföldre szállításával foglalkozó és az 1882. évi XV. t.-c.-be iktatott berni nemzetközi fillokszéra-egyezmény kiegészítéséről szóló 1889. évi XLI. t.-c. értelmében szabad forgalomra jogosított kertészetek kimutatása az 1905. évben.

Abauj-Torna vm.: Szoták János kertészete és faiskolája Saca, Gürtler Károly kertészete Gagybátor. Alsó-Fehér vm.: Fischer és Társa faiskolája Nagy-Enyed. Bereg vm.: Vármegyei gazdasági egyesület faiskolája Beregszász. Esztergom vm.: Esztergomvidéki gazd. egyesület telepe Esztergom. Fejér vm.: Főhercegi udvari műkertészet Alcsuth. Hont vm.: Geschwind Rezső kertészete Korpona. Komárom vm.: Gr. Esterházy Ferenc kertészete Tóváros. Moson vm.: Gazdasági akadémia kertészete Magyaróvár, Keller Gyula kertészete Magyaróvár. Nagyküküllő vm.: Caspari Frigyes és társai faiskolája Medgyes. Nyitra vm.: Agnelli József gyógynövénykertészete Csári. Pest-Pilis-Solt Kiskun vm.: Pecz Ármin kertészete és faiskolája Vecsés, Kirschner András gyümölcsfa-iskolája Kálocsa, Unghváry József kertészete Cegléd, Hein János kertészete Taksony-Dunavarsány, Heurotin Lucian kertészete Vác. Pozsony vm.: Gróf Zichy József faiskolája Pusztá-

födemes, Gróf Zichy József faiskolája Vedród. Somogy vm.: Kopátsy Sándor kertészete Kaposvár, Schilhan József faiskolája Kaposvár, Wiskovszky János kertészete Kaposvár, Gr. Festetich Tasziló urad. faiskolája Csurgó. Sopron vm.: Gr. Széchenyi Dénes kertészete Horpács. Szeben vm.: Városi szépészeti egyesület faiskolája Nagyszeben, Förstl Antal műkertészete Nagyszeben, Koskovits Sándor műkertészete Nagyszeben, Városi szépészeti egyesület faiskolája Szászsebes. Torda-Aranyos vm.: Vármegyei gazdasági egyesület faiskolája Torda. Torontál vm.: Tallián Béla faiskolája Török-Kanizsa, Horváth István kertészete Szőregh. Trencsén vm.: Chura Lajos kertészete Hlinik. Vas vm.: Wölfel Vilmos faiskolája Kőszeg, Gr. Batthyány Zsigmond kertészete Csendlak, Kmen Ottokár kertészete Szombathely, Copony Ede kertészete Körmend. Zala vm.: Faragó Béla faiskolája Zalaegerszeg. Baja thjf. város: Bajai gyümölcsészeti egyesület faiskolája Baja. Budapest székesfőváros: Főhercegi uradalom műkertészete Budapest (Margitsziget), Gillemot Vilmos rózsakertészete Budapest, Mauthner Ödön kertészete Budapest. Nagyvárad thjf. kir. város: Farkas József műkertészete Nagyvárad, Jelinek Ferenc műkertészete Nagyvárad. Pécs. sz. kir. város: Kött Jenő faiskolája Pécs, Novotárszky A. és fiai kertészete Pécs, Megyery János kertészete Pécs. Pozsony sz. kir. város: Zednik Pál kertészete Pozsony, Reichsthaler János kertészete Pozsony. Sopron sz. kir. város: Meyne János faiskolája Sopron, Steiner Károly műkertészete Sopron. Szeged sz. kir. város:

Horváth István kertészete Szeged, Szabó István műkertészete Szeged, Horváth Károly műkertészete Szeged, Balogh János műkertészete Szeged, Horváth Mihály műkertészete Szeged. Temesvár sz. kir. város: Agátsy Benedek kertészete Temesvár, Niemetz Ferenc kertészete Temesvár, Mühle Vilmos kertészeti és magtermelő telepe Temesvár, Mühle Árpád kertészeti telepe Temesvár. Fiume: Gorup József kerti telep tulajdonos Fiume. Belovár-Kőrös vm.: Kir. gazdasági intézet Krizsevác, Wanniecek Frigyes uradalmi kertészete Lovrecina. Zimony tíf. város: Holze Emma kertészete Zimony. Eszék tíf. város: Bitz Frigyes kertészete Eszék-alsóváros, Chwoika Adolf műkertészete Eszék-felsőváros, Schwauer Iván kertészete Eszék-felsőváros, Mahacsek Ferenc Eszék-alsóváros. Pozsega vm.: Kutyevoi urad. Dragaulug, Kir. orsz. földmivesiskola Pozsega.

Budapest, 1905. évi február hó.

M. kir. földmívelésügyi minister.

Külföldi konzulátusaink jelentései a mult évi gyümölcsstermési viszonyokról.

Antwerpeni konzulunk jelenti, hogy californiai szilvára az elmúlt idény igen kedvezőtlen kilátások között kezdődött. Mig januáriusban erősen érdeklődtek a vevők, februáriusban az üzlet teljesen lanyha volt. Minden oldalról tömeges ajánlatok érkeztek és ez az árakat lenyomta. A máskor júliusban, augusztus elején beálló kínálat teljesen kimaradt. A Franciaországból és Boszniából érkező terméstudósítások dus termést jeleztek, s szeptember végéig ugyszólván semmi kötés sem történt. Később az árak valamit javultak és $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{5}{8}$ cent javulás könnyen elérhető volt. Nagyszemű szilva, 40/50 és 30/40-es javult $\frac{1}{2}$ centtől $1\frac{1}{2}$ centig, 34/40-es csak igen mérsékelten fordult elő. 90/100-as szintén $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{4}$ centig terjedő javulást mutatott.

Santa Clara-ban a termés nem oly nagy volt, mint az előző évben és a termesztők sokkal kevesebbre számítottak; a mult évben oly szépen kifejlett nagy szemek most teljesen hiányzottak s a minőség általában gyengébb. Javulásra van kilátás az árakban s a 90/100-ason aluli minőséget nem vitték piacra, hanem feletették.

Santa Clara első kézből:

40/50	minőség	59	frankért
50/80	»	53	»
60/70	»	47	»
70/80	»	41	»
80/90	»	35	»
90/100	»	29	»

kelt ládánként 100 kilo sulyban 1% levonással.

Francia szilvában a termésjelentés eleintön kedvezően hangzott és 1 millió q-ra becsültetett, az eredmény azonban ezt még várakozáson felülmulta. A minőség kitünő és csak kis körzeten szenvedett jégverés folytán. Nagyszemű szilva képzelhetetlenül drága.

Egy időben erősebb kereslet volt 70/75 és 80/85-ös szerb zsákos áru után. Ugyanis német cégek az idény elején nagyobb mennyiségű boszniai szilvát vásároltak előre, s mivel az eladók a kötések nem fedezhették a kellő minőséggel, szükségletüket szerb áruból szereztek be. Az áremelkedés azonban csak pillanatnyi volt.

Bordeaux-ban ládaáruért (à 25 vagy $12\frac{1}{2}$ kg.) kérnek q-ként:

40/5	minőség	160	frankot
50/5	»	90	»
60/5	»	60	»
70/5	»	52	»
80/5	»	43	»
90/5	»	40	»
100/5	»	35	»
120/5	»	25	»
150/5	»	20	»

100 kilónként vám Antwerpenben 250 frank.

Szerbiai és boszniai szilva. Az első tudósítás ezen cikkben kedvezően hangzott s az eredmény meg is felelt a várakozásnak; de szemnagyságra nézve még sem úgy sikerült, mint ahogy azt várták. Direkt-vevők által ezen áru az antwerpeni piacon alig részesül figyelemben és belőle csak csekély kötésekét csináltak nyomott árakon.

(K—y.)

NEM HIVATALOS RÉSZ.

Horemoritzi ringló.

Horemoritzer Reineclaude.

(L. a 10. sz. ábrát.)

A rendelkezésemre álló szakirodalomban nem birtam eme kiváló ringlőszilva eredete felől hiteles és kimerítő adatokra találni. Lucas Fr. az általa szerkesztett »*Pom. Monatshefte*« 1889. évi folyamának 2-ik füzetében, ahol a Horemoritzi ringlőnek jól sikerült színes képét és rövid leírását adja, azt írja, hogy reutlingeni intézetük 1874. körül kapta Downing-től és így bizonyára *amerikai újabb* eredetű, amire mutat szerinte az is, hogy *Horem* Ohio államban fekszik. Olvasva azt a sok dicséretet, amelylyel Lucas e ringlőt utnak bocsátotta, kertészeti tanintézetünk sietett azt megszerezni és így több évi megfigyelés alapján adhatom a következőkben leírását:

Fája. Egészséges, edzett, eléggé termékeny, erős, majdnem buja növési; éves hajtásai és így

vesszei is vastagok, felfelé törekvők, eléggé szabályos hosszas-tojásdad és ritkás koronát alkotók. Alkalmas közepes- sőt magastörzsű gazdasági fának. Alacsony törzsre nevelve és rendszeres metszés alatt tartva, nálunk nem mutatkozott — kivéve a mult esztendő — eléggé termékenynek, amiből az a tanulság vonható le, hogy alakfák készítésére kevésbé ajánlható.

Gyümölcse. Nagy, néha igen nagy, az Althánringlőhöz hasonló terjedelemmel és alakkal, vagyis

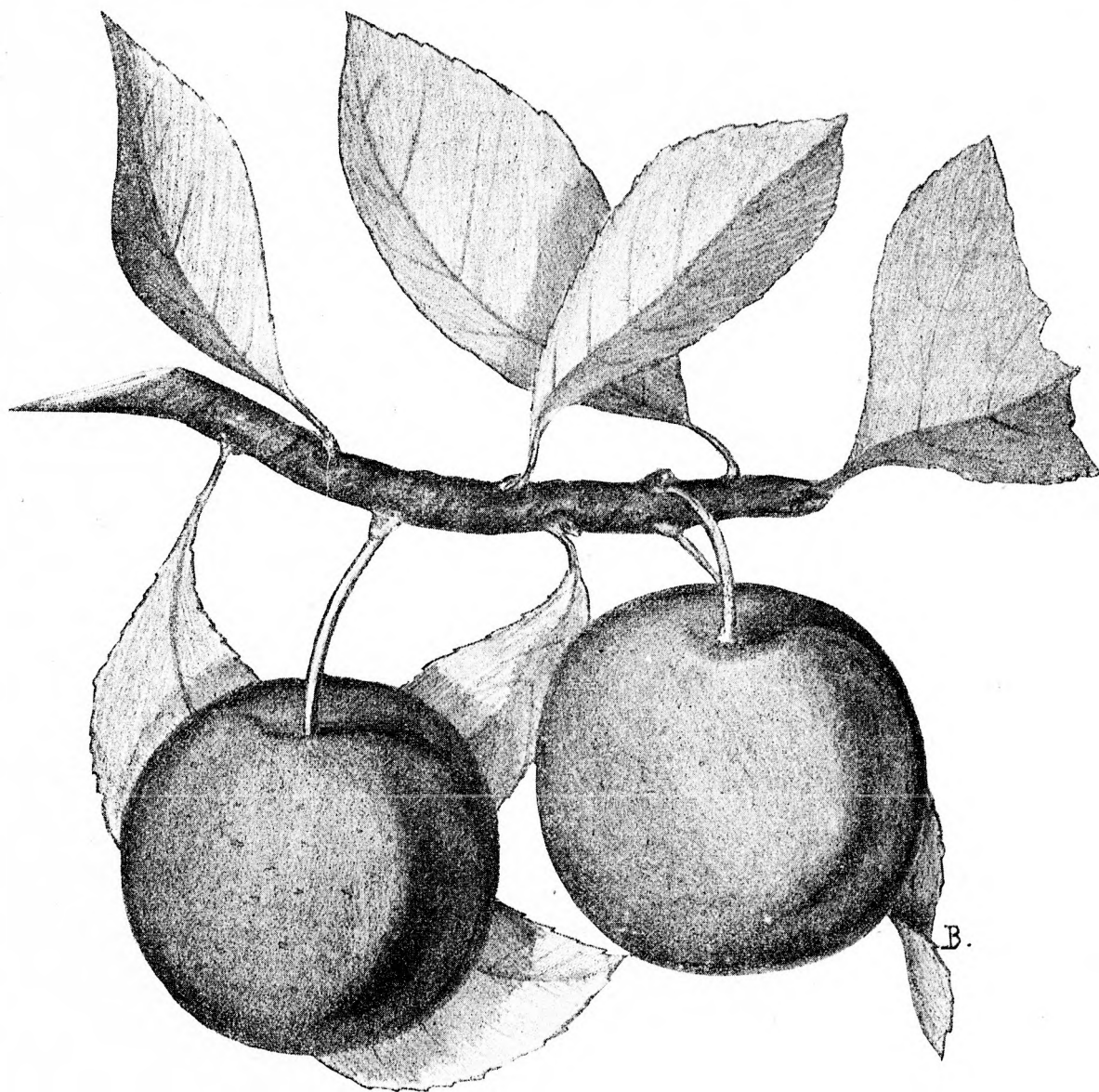
rendszerint teljesen elváló. Magva világos faszínű, közepes nagyságu, rövid, tompa végekkel és ugyanilyen taralylyal.

Érésidője. Julius vége, augusztus első harmada.

Minősége. Első-, sőt kiválóan elsőrendű asztali, kereskedelmi és piaci gyümölcs, amely főleg nyers fogyasztásra való.

Társnevei. Tudtommal nincsenek.

Leirői. Magyar nyelven e helyen iratott le először. Német nyelven a »*Pom. Monatshefte*« 1889.

10. ábra.

majdnem gömbölyű, mindkét végén valamelyest belapított. Vágánya széles, meglehetősen mély, egyik felén gyakrabban magasabb éllel, mint a másikon. Bibepontja kicsiny, felszínes vagy sekélyke mélyedésben ülő, alig szembetűnő. Szára vékony vagy közepes vastagságu, fü-zöld színű, közepes hosszú, vagy ennél kissé hosszabb. Szárürege tág és mély, szabályos. Héja vékony, jól leváló, pompás világos kárminpiros színű, kékesfehér hamvval erősen bevont. Husa sárgás-zöld, gyengéd, édes, bőlevű, igen kellemes ringlőszerű zamattal és illattal; magvától

évi folyamának 33. lapján található, ahol jól sikerült színes képe is közölve van.

Észrevétel. A Horemoritz ringlőt, mint kiválóan szép és jó szilvát, ajánlom kísérlettételre mindazoknak, akik a piros gyümölcsű ringlőknak kedvelői, amennyiben ez mindenestre megérdemli, hogy egy fának ebből is helyet adjunk kertünkben, vagy egy kevésbé értékes fajtát ezzel átoltunk.

Angyal Dezső.

A gyümölcsfák ültetéséről.

»Ki mint vet, úgy arat«, így szól a közmondás. S ha valahol, úgy a gyümölcsfák tenyésztésénél, azok elültetésénél bizonyul be ezen aranymondás igazsága; mert csak ha gyümölcsfáinkat jól ültetjük el, várhatjuk azok megeredését és így a jó termést, illetőleg aratást.

A gyümölcsfák s egyáltalában a fák ültetése egyike a legkönnyebb, de egyúttal a legtöbb gondosságot és pontosságot követelő munkáknak.

Sokan, akik nem igen értenek a fák ültetéséhez, nagyon meggondolatlanul végzik ezt a munkát. Ha megrendelt fáikat megkapják, elvermelik vagy a csomagban hagyják; ültetés előtt aztán előszedik, gyökérzetöknek alig megfelelő gödröt ásna; gyökereket jól-rosszul megmetszik, vagy nem is metszik meg; a fát aztán beleállítják a gödörbe, nem nézik meg; a fát aztán beleállítják a gödörbe, nem nézik azt, hogyan áll a fa a gödörben és milyen mélyen; a gödörből kikerült földet a gyökerekre huzzák, mozgatják ide-oda, erősen megtaposkák és hogy a látszatnak éljenek, kissé megöntözik — és az ily elültetés után azt várják, hogy a fák megeredjenek. Azok természetesen nem erednek meg, vagy ha megerednek is, nemsokára elpusztulnak; olyankor aztán azt szidják, kárhoztatják, akitől a fákat hozatták vagy kapták, ahelyett, hogy magukban keresnék a hibát.

A gyümölcsfák ültetésénél fontos és tekintetbe veendő: az éghajlat, a talaj, az elültetni szándékozott gyümölcsfa, a fák térszükséglete, az elültetés ideje és annak elvégzése.

Az éghajlatot és a talajt nem tudjuk megváltoztatni, azért a fákkal, azok nemeivel, fajtaival kell az éghajlathoz és a talajhoz alkalmazkodni. Olyan gyümölcsmemeket, gyümölcsfákat ültessünk, amelyek az illető környéken legjobban diszlenek és teremnek. Mindazonáltal megemlíthető, hogy mérsékeltén nedves, homokos agyag- vagy agyagos homoktalajon minden gyümölcsfa sikeresen ültethető; száraz, kötött, köves agyag-talajon jól diszlik még a körte, cseresnye, kajszibarack, őszibarack, naspolya, berkenye, mandula; agyagos-homokos, nedves talajon még megél a birs, alma, szilva.

Kiültetésre a legmegfelelőbb, ha magunk nevelte fákat használunk, de ha kénytelenek vagyunk hozatni, olyan faiskolából rendeljük meg azokat, amelynek talaja, éghajlata közelítőleg megegyezik a miénkkel; mert ha pl. homokos talajból kikerült fát agyagos kötött talajba ültetünk, az ott meglehetősen diszlik, míg gyökerei a felporhanyított és megjavított földben vannak, de ha gyökerei a kötött talajhoz érnek, ott növekedésükben megállanak, elegendő táplálékot nem képesek felvenni; a fa ennek következtében fejlődésében akadályozva lesz, leveleit idő előtt lehullatja, sinlődik, végre elpusztul. Viszont, ha kötött talajban nevelt fát kapunk és azt laza talajba ültetjük, az ott igen szépen fog fejlődni, lombja dus lesz, erős, hosszú hajtásokat hoz, azonban ezek nem érnek ki és az ilyeneken több a levél, mint a termő rügy. Az ilyen gyümölcsfák nehezen és későn fordulnak termőre.

Célszerű tehát vagy magunknak nevelni a fákat, vagy a mi vidékünkkel megegyező helyről hozatni azokat, vagy pedig a talajt előkészíteni úgy, hogy abban az említett esetek ne forduljanak elő, hogy tehát ne legyen a talaj nagyon homokos, sem pedig túlkötött.

Ültetésre 4—6 éves gyümölcsfa ajánlatos, amely egészséges és amelynek sem koronáját, sem pedig gyökérzetét penészgomba vagy állati ellenség nem bántja, koronájának megfelelő gyökérzete van, törzse 4—5 cm. átmérőjű.

Hogy a gyümölcsfák kellően nevelkedhessenek, elegendő táplálékot kapjanak, megfelelő távolságra kell azokat egymástól elültetni. A gyümölcsfáknak egymástól való távolsága függ a fa természetétől és a talaj minőségétől; így a bogyós gyümölcsüket 60—150 cm.-re ültethetjük; a törpefáknak 2—3 méter, a gulafáknak, birsnek, naspolyának,ogyorónak 3—4 méter távolság szükséges; középestörzsű meggy, szilva, kajszibarack, őszibarack, mandula 5—9 m. távolságot igényel; magastörzsű alma-, körte-, cseresnyefa táplálékban dus talajon 10—15 m.-re, soványabb talajon 8—10 m.-nyire, szántóföldeken, legelőknél 20—30 m.-nyire ültethető egymástól. A gyümölcsfák ültetési időszaka a tenyészt megállítástól annak megindultáig tart. Ültethetjük a fákat ősszel vagy tavasszal.

Az őszi ültetéshez akkor foghatunk, amikor a nedvkeringés lassudni kezd, a rügyek tökéletesen ki vannak fejlődve s a levelek sárgulnak. Ez az időszak október közepétől úgy november közepéig tart; ha szép az idő, akkor később is ültethetünk; de amikor már fagy, ne ültessünk, mert az elültetett fa sokat fog szenvedni a fagytól. — Tavasszal akkor kezdjük meg az ültetést, ha a fagy már engedett, a talaj munkálható. Ez időszak a tenyészt megindultáig tart.

Hogy mikor ültessünk: ősszel-e vagy tavasszal, azt a körülmények, az éghajlat és az határozza meg, hogy az ültetésre szánt fa kiállja-e a téli hideget vagy nem?

Ha van időnk, ősszel ültetünk, különösen akkor, ha a talaj középkötött, az éghajlat nem zord és a telet kiálló gyümölcsmemek és fajták állanak rendelkezésünkre; különben pedig mindenkor tavasszal ültessünk. Ősszel csonthéjas és kopáncsos fákat ne ültessünk, mert ezek sokat szenvednek a téli fagytól. Előnye lehet az őszi ültetésnek, ha azt korán végezzük, hogy még új hajtásgyökerek képződhetnek a tél beálltáig s így tavasszal, ha áttelelt a gyümölcsfa, erős fejlődésnek fog az indulni. Ilyenkor az őszi vermetést takaríthatjuk meg.

A tavaszi ültetés a természetnek a legmegfelelőbb, az elültetett fát nem félhetjük a fagytól, az elültetés után a fa nemsokára fejlődésnek indul.

A gyümölcsfákat forgatott vagy nem forgatott talajba ültetjük, gödörbe vagy halomba (zsombékba). Halomba akkor ültetünk s ott, ahol a víz árja magas, az altalaj nagyon kavicsos; más esetben azonban mindig gödörbe ültetünk. A gödröt 1 □-m. területben készítjük; forgatott talajban

mindig □ alakban, nem forgatott talajban azonban nagyobbra áshatjuk. Ha a gödröt oly helyen ássuk, ahol már volt gyümölcsfa, de elpusztult, az ott talált minden gyökér darabját ki kell szedni, hogy a gyökérpenész az odaültetett egészséges gyümölcsfa gyökereit el ne lépje.

Halmos ültetésnél a felső termékeny földet összehuzzuk egy halomba, melynek alapja 3—4 m., magassága 1 m. legyen; vagy négyszögben vagy domboruan készítjük el a halmot. Ilyen helyeken sekélyen gyökerező gyümölcsemeket tenyészthetünk sikeresen. Az ültetést rendes sorokban hármas vagy négyes kötésben végezzük. Hármas kötésnél 3 fa egy egyenlőoldalu háromszöget alkot, míg négyes kötésnél 4 fa egy négyszöget képez.

Akár ősszel, akár tavasszal végezzük is az ültetést, a gödröket az ültetést megelőzőleg az őszi ültetéshez szeptember elején, a tavaszi ültetéshez már ősszel készítjük el.

A gödörből kikerült földet a gödör szélére két rakásban hányjuk, a felső és az alsó réteget külön-külön rakásba, hogy ültetéskor a gyökerekhez kerüljön a táplálékban gazdagabb felső talaj. E korai előkészítésénél a gödröknek, különösen az ősszel ásott gödröknek, az a cél, hogy az abból kikerülő földet a levegő átjárja, télen megfagyjon, s tavasszal kiengedve omlóvá váljék s így a gyümölcsfa gyökerei porhanyó földbe kerüljenek.

Ültetés előtt egy héttel a gödrök $\frac{2}{3}$ részét földdel huzzuk be, hogy az az ültetésig lesüppedjen, hogy így elejét vegyük a föld későbbi besüppedésének s ezzel együtt az elültetett fa lejjebb esésének. Ha a gödröket ültetés előtt ássuk meg, akkor azokat félig behányjuk földdel és egyenletesen megtapossuk, hogy itt ezáltal vegyük elejét a föld-süppedésnek; ha a föld kötött, ültetés alkalmával komposztföldet, homokot keverhetünk a gödörből kikerült földhöz, hogy így kissé lazább legyen.

A gyümölcsfákat ültetésre elő kell készíteni. Ez abban áll, hogy a fa gyökereit és koronáját megmetszük. A gyökereket rövidre vagy hosszúra metszük. Ez függ a talaj minőségétől. Ha a gyökéret erős, akkor azt rövidebbre metszük, mint különben. Ha a talaj laza, a gyökereket rövidebbre, ha kötött, hosszabbra metszük. A rossz, sérült gyökereket az egészséges részig metszük el. A hajszálgyökerek közül csak a sérülteket és hosszúakat metszük el. A metszést minden esetben kézzel végezzük és pedig úgy, hogy a metszési lap sima legyen és belülről kifelé álljon az. Az így megmetszett gyökéret egy képzelt kört alkosson.

A fa koronáját őszi ültetés alkalmával nem bántjuk, annak metszését tavaszra hagyjuk; tavasszal aztán az éves vesszők $\frac{2}{3}$ -át eltávolítjuk. Célszerűbb volna a korona-metszést ősszel semmi esetre, azonban tavasszal sem végezni, hanem a koronát az ültetést követő második év tavaszán metszenénk meg. Így első évben az eltüntetett fa gyengén hajtana, felvett táplálékát gyökérképzésre fordítaná s így jól meggyökeresedve a következő tavasszal, ha a koronát visszametszik, a fa igen szépen fog növekedni.

Ha a gyökereket megmetszettük, hogy a metszési lapok a levegőn ki ne száradjanak: szarvasmarhatrágya-, föld- és vízhabarékba mártjuk és ültetésig benne hagyjuk. Ezen eljárásnak az az előnye is megvan, ha a pép nem volt nagyon ritka, hogy az elültetett fa gyökerei közt nem marad annyi hézag és a penészgombák felléptét még jobban megakadályozhatjuk.

Ültetéshez két egyénre van szükség, hogy az jól elvégezhető legyen. A gyümölcsfát a gödörbe állítjuk s megnézzük, hogy milyen mélyen vagy magasan áll az. A határt, ami a gyökérnyakon igen észrevehető, az szabja meg, hogy az illető fa milyen mélyen volt azelőtt a földben. Ha mélyen van, akkor földet szórunk a gyökéret alá, ha pedig magasan, akkor földet veszünk ki; ha ez megvan, kapával földet szórunk a gyökerekre, jobbra-balra kissé megmozgatjuk a fát, hogy a föld a gyökerek között kitöltse. Ezután a fa tövét megtapossuk és akár ősszel, akár pedig tavasszal történjék az ültetés, az elültetett fát beiszapoljuk, hogy a víz a földet a gyökerekhez vigye és azok közé mossa. Végül, ha a vizet elitta a föld, a gödröt behuzzuk és 10 cm. magasan tányért készítünk a fa körül.

(Munkács.)

Magyar György.

A fontosabb védekező szerek.

Manapság nincs véleménykülönbség abban a tekintetben, hogy természetett növényeinket a mindenfelé elhurcolt és elszaporodott rovarok és élősködő gombák kártételei ellen gondosan és állandóan védelmeznünk kell. Enélkül sem a mezőgazda, sem a kertész nem várhatja munkája sikerét.

A védekező szerek, eszközök és eljárások nagy tömkelegéből azonban nem mindenki tudja kiválasztani a neki szükségeseket, még abban az esetben sem, ha a kártétel okozóját felismernie sikerült, vagy ha azt számára az esetről-esetre kikért szakértői vélemény megállapította.

Sokszor megesik aztán, hogy a kártevő rovarokat gombaölő szerekkel, s viszont a gombabetegségeket rovarpusztító anyagokkal és eljárásokkal igyekeznek kiirtani. Az eredmény pedig természetesen elmaradván, az egész védekezési eljárás fölött hamar készen vannak a kedvezőtlen ítélettel.

De még ha a szakértői vélemény meg is adja a rövid utbaigazítást a védekezést illetőleg, sokan nem igen tudják a szert helyesen elkészíteni és alkalmazni. Ebből aztán megint csak baj és kár származik.

Időszerűnek vélte azért a szerkesztőség, most a tavasz küszöbén, a legfőbb és legkönnyebben alkalmazható és kipróbált hatású védekező szerek ismertetését itt közreadni, remélvén, hogy az olvasó közönségnek ezzel szolgálatot tesz s az év folyamán hozzá érkező enyém kérdésekre adandó válaszaiban nem kell majd az alkalmazandó szer elkészítését esetről-esetre megismételnie.

A szerkesztőség megbízásából az alábbiakban állítottam össze a leggyakrabban alkalmazott védekező szerek ismertetését és helyes készítését.

I. Kártevő rovarok ellen használandó szerek:

1. *Petróleum-emulzió.* A világitásra használt petróleum magában alkalmazva a növényekre ártalmas lenne, ezért csak vízzel tetemesen meghigitva alkalmazandó. Vizben azonban nem lévén oldható, azzal nem elegyedik; de meglehetősen jól eloszlik a vízben, ha előbb meleg állapotában szappanoldattal vagy tejjel keverték jól össze s csak azután eresztik fel vízzel. Készítése a következő: Jó meleg vízbe állított nyitott, de letakart edényben felmelegítünk két liternyi petróleumot és ezt egy liternyi szintén meleg tejhez öntve, addig habarjuk, míg csak tejföl-szerűvé meg nem sűrűsödik; tej helyett szappanoldat is jó és pedig 10 deka összeapritott mosószappan egy liternyi forró vízben (csendes főzés közt) feloldva s azután (a tüzről levéve) a szintén megmelegített két liternyi petróleummal alaposan összehabarva, míg megsűrűsödik. Az összehabarást legsikeresebben és leggyorsabban megy a növényházakban használatos kézi permetezővel, az u. n. hidronettel, amelybe a folyadékot váltogatva felszivatjuk és kifecskendezzük; de egyszerű gyors habarással is sikerül az. Ezt a sűrű emulziót még a használat előtt többször annyi vízzel kell feleresztetni, mert higitatlanul a növénynek is ártalmára lenne; ha a kéregrészeket permetezzük vagy kenjük be véle (pl. fakadás előtt a paizstetvek, a barackmoly stb. ellen), akkor 6—8 annyi vízzel higitjuk meg; ha ellenben a levelekre permetezzük, pl. a levelek fonákján tartózkodó levéltetvek és recés körtepoloska ellen, vagy ha erős sugárral a pókhálós molyok hernyófészkeibe irányítjuk: akkor a levelek kimélése végett 14—15-ször annyi vízzel higitjuk meg a sűrű emulziót. — A fák tövére ilyenkor földet kell halmozni, hogy az a törzsön lecsurgó emulziót felfogja s a gyökerekhez ne ereszsze; a munka végeztével az emulziós földet megint el kell a fák tövétől huzni és szétgerezlyézni. A petróleum-emulzió mindig frissiben készítenendő, mert ha több napig áll, a petróleum különválhatik belőle.

2. *Thanaton-oldat.* A thanatont a dohánygyárak készítik, dohánynak vízzel történtő kivonásával; az így kapott oldatot a víz nagyobb részének elpárologtatásával besűrűsítik és leforrasztott bádogdobozokban a nagy dohánykereskedések (nagy dohánytőzsdék) útján árusítják el 1300 gr-os és ötkilós mennyiségekben. Mérgező anyag, amely csak hatósági igazolványra (szolgabirói, polgármesteri vagy rendőrkapitányi igazolvány, illetőleg a gazdasági és kertészeti egyesületek igazolványai ellenében) vásárolható. Használat előtt a doboz nem bontandó fel és hűvös helyre teendő, mert a levegő hozzájárultával és a melegben gyorsan erjed és hatását veszíti. Levéltetvek és recés körtepoloska s általában apróbb és puhább testű rovarok irtására igen jó szer, s e célra 2—3—4%-os oldatát kell elkészíteni, vagyis 50—33—25-ször annyi vízben kell feloldani. Az oldat permetező géppel viendő a megtámadott helyekre, pl. a levéltetvektől meglepett levelek fonákjára.

3. *Quassia-főzet.* A kvasszia- (quassia-) faforgácsból vízzel való tartós forralás útján készül. Ezt a forgácsot légyölő forgácsnak is nevezik és nagyobb fűszeres boltokban vagy u. n. drogauzletekben árusítják. Olyat vegyünk, amelyik még nem volt kifőzve, tehát csak ismert tisztességi üzletekből vásároljuk. Egy kiló forgácsra 8—10 liternyi vizet töltve, pár óráig csendes forrásban tartjuk, míg barna lesz a lé; ekkor leszűrjük s a léhez 50—100 liternyi vizet töltünk. Ezzel éppen úgy lehet előltni a levéltetveket és recés körtepoloskát, mint az 1. és 2. számú oldatokkal. Hogy jobban tapadjon és hatásosabb legyen, $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ kilónyi mosószappan (forró vízzel készített) oldatát is lehet hozzáelegyíteni.

4. *Rovarpor és entomoktin.* A rovarpor vagy más néven: bolhapor (pyrethrum-por) szintén jeles rovarirtó szer. Ebből másfél kilogrammot tíz liter meleg vízbe kell keverni, amelyben előbb 3 kilogramm kenő- vagy kálicszappant (fekete-, zöld-szappan) oldotunk fel. Azután még 90 liternyi vízzel kell feleresztetni és éppen úgy alkalmazni, mint az 1., 2. és 3. alatt említett szereket, vagyis rápermetezni a rovaroktól meglepett növényi részekre. Például a levéltetveket irthatjuk vele, továbbá a recés körtepoloskát, a füstös szárnyu levéldarázs álhernyóit, amelyek az összes gyümölcsfák levelein rágódnak és sötét olajzöld, nyálkás, meztelen csigákhoz hasonlítanak. — E keverékhez hasonló hatásu az entomoktin nevű szer, amely a rovarpornak borszeszszel történt kivonásával készült folyadék s vízzel erősen feleresztve használandó; hátránya, hogy drágább az 1., 2., 3., sőt még a 4. alatt említett szereknél is.

5. A legolcsóbb permetező szer a *szappanos víz*, amelylyel szintén lehet a levéltetveket irtani. Még sem olyan hatásos, mint az 1—4. alatt felsorolt anyagok, s ha erősen lugos a szappan, még kárt is tehet a gyenge levélzetben. A szappanos vizet 1—3 kilogramm mosószappanból (vagy lágy kenőszappanból) és 100 liternyi vízből lehet készíteni, úgy, hogy a szappant 10 liter forró vízben feloldjuk és azután még 90 liter vízzel felhigitjuk. A kenőszappan többnyire lugosabb szokott lenni, azért abból inkább kevesebb alkalmazandó.

6. *Arzén-vegyületek.* Ezeket az északamerikai gyümölcstermesztők alkalmazzák az almamoly hernyóinak mérgezésére. Az almamolyt ugyan hernyófogó kötelekkel is igyekeznek pusztítani, de segítségül veszik az arzénessavnak ölü hatását is, amely azonban csak akkor nyilvánul, ha a hernyó azt táplálékával együtt elfogyasztja. E célból szokták az almafákon az almagyümölcsöket arzénessavas folyadékokkal permetezni; és pedig először mindjárt az elvirágzás után (május 10—15. körül), másodszor június végén (25—30. körül), harmadszor július végén (29—31. körül), negyedszer augusztus végén vagy szeptember elején (aug. 31-től szept. 4-ig). Az Atlanti-óceán északamerikai partvidékein az első 2 permetezés a lényeges, a csendes-óceánmelléki részeken az utolsó kettő. Nálunk is — úgy látszik — a hűsebb hegyi vidékeken az első s legfeljebb még a második permetezés elegendő, holott a melegebb

és szárazabb Alföldön a két utolsó permetezés látszik a legszükségesebbnek, mert itt a moly második ivadéka lép fel tömegesebben és pusztítóbban. — A permetező folyadék így készül: 60 gramm (6 deka) »arzénessavas réz« vagy a hozzá hasonló hatásvu és ugyanannyi arzénessavat tartalmazó svájcfurti zöldből 60 gramm, $\frac{1}{2}$ kilogramm rozsliszttel jól elkeverendő és azután ritkás szitán át (amit másra használni többé nem szabad, csak permetező folyadékok szűrésére,) behintendő 100 liternyi vízbe folytonos keverés közben, amelyhez utólag még kevés oltott meszet (mésztejet) is elegyítünk. A liszt és a mész a jobb tapadást biztosítja és nem engedi a nem oldható arzénes vegyületeket könnyen fenékre szállni. Mindamellett a folyadékot használat előtt jól fel kell kavarni, mert a sulyos arzénessavas rézvegyület mégis csak leülepszik. Ujabban jobb hatásúnak találták az arzénessavas ólmot s ennek készítésére a következő eljárást ajánlják: 100 liter víz felerészében feloldanak 140 gramm (14 deka) arzénessavas nátriumot, másik felerészében 350 gramm (vagyis 35 deka) ecetsavas ólmot (u. n. ólomcukrot) és a két oldatot összeelegyítik; ilyenkor kiválik a nem oldható arzénessavas ólom, még pedig — ha az oldatok ilyen higak voltak — igen finom eloszlásban. E keverékhez is lehet lisztet adni, hogy kissé sűrűbb és nehezebben ülepedő s jobban tapadó legyen. Alkalmazása ennek ugyanaz, mint az arzénessavas rézzel készített folyadéknak. Tudnunk kell, hogy az arzénvegyületek — mint erős mérgek, — valamint az ólomcukor is — mint szintén mérgező hatásvu szer — csakis hatósvági igazolvány ellenében szerezhetők meg és alkalmazásuk a legnagyobb óvatosságot igényli.

A felsoroltakon kívül vannak még nagyszámvu rovarirtó szerek és eljárások, amelyek azonban különösebb előkészítést nem igényelnek, minthogy kész állapotban szerezhetők meg. Ilyenek: a *kén*, amelylyel pld. a szőlőiloncát szokták a megmetszett tőkék fölé borított félhordó alatt 10 percig füstöltni, amit esetleg 1—1 liter forróvíznek a tőkére reáöntése is helyettesíthet. A *mészpor* (égetett mészpora vagy kevés vízzel porrá oltott mész), amelylyel a gyökerekre húzódott vértetveket lehet irtani, ha a kellően kitakart gyökerekre ráhintjük. A *széndiszulfid* (szénkéneg), amelylyel — amint a szőlőt pusztító fillokszerát — hasonlóan a cserebogár, firkáló bogár, hamvas vincellérbogár földben élő pajorjait is lehet irtani, négyzetméterenként 30 grammnyi adagot feckendezve a talajba; e célra a nov.—decemberi gyérités javasoltatik. A brumataenyv, vagy egyszerűen: *hernyóenyv*, amelyet házilag bajos megkészíteni, de jó minőségben lehet vásárolni (p. Propfe gyárából, Aussig a. d. Elbe) és szeptember elejétől december végéig kell a sima törzsre szorosán felkötözött háromujnyi széles papiros övekre ráamázolva alkalmazni, hogy az ekkortájt rajzó araszoló hernyóknak szárnyatlan és a fára igyekező nóstény lepkéi beleragadjanak. Vannak még egyéb rovarirtó szerek is, pl. a *kátrány*, amelyet két óra hosszat főzve meg lehet szabadi-

tani a maró alkatrészeitől s így megtisztítva a vértetves sebek bevonására jól lehet használni, éppogy mint a *zsirokat* és *zsiros olajokat* is. Ugyancsak ilyen kifőzött sűrű kátránnyal lehet bekenni az u. n. bolhalapátok mindkét oldalát, amelylyel a felugráló földi bolhát, káposzta-bolhát lehet fogdosni, ha a lapátot az illető terület felett (d. e. 9-től d. u. 4 óráig) ide-oda huzogatjuk. Lehetne itt szólni a darázsfogó üvegekről, hernyózó ollókról és fáklyákról, molyfogó legyezőkről és molyfogó lámpákról, a baromfiakról mint rovarfogdosókról, a kéregvakarókról. Vagy a *törzsvédő pépekről*, pl. a marhavérből, marhatrágyából, fahamuból, mészből és vízből készülő u. n. fatapaszról, amelylyel a kéregszú ellen vonjuk be a fák kérgeit; vagy az 1 rész marhavérből és 10—15 rész mésztejből készülő tapadós, sűrűs folyadékról, amelylyel tél elején és másodsor fakadás előtt kenjük be a paizstetves törzset és ágakat. Ugyancsak a paizstetvek irtására használt amerikai szert is felemlíthetem, amely így készül:

7. *Amerikai kénmész-oldat* paizstetvek, levéltetvek, körterügyfuro és több atka irtására. $3\frac{1}{2}$ kilogramm kénport és $3\frac{1}{2}$ kilogramm frissen oltott meszet összekeverünk és 30 liternyi vízzel feleresztjük; tágas főző edényben (p. mosóüstben) egy teljes órán át főzzük, míg a kén feloldódott és ekkor $3\frac{1}{2}$ kilogram kősót oldunk fel benne és tovább főzzük $\frac{1}{4}$ óráig, amikor még mintegy 70 liternyi vízzel feleresztjük, hogy együtt 100 liter legyen. A még *ki nem levelesedett fákon* alkalmazandó e szer, még pedig erős folyadéksugár alakjában, vagy meszelővel, ecsettel felkenve, hogy minden részét érje a kéregfelületnek. — Ez a szer valószínűleg oly gombabetegségek ellen is védelmet nyujtana, amelyeket kénporral és kénmájval szokás irtani, de e szert a leveles növényekre sokkal higabb oldatban (még 5-ször annyi vízzel feleresztve) kellene alkalmazni.

II. A gombabetegségek ellen védelmet nyujtó szerek különben a következők:

8. *Bordói (bordeaux-i) lé* és a rézgálic egyéb alkalmazásai. A legelterjedtebb gombaölő szerek rézgáliccal készülnek. Erősségüket százalékokban aszerint jelöljük, ahány kilogramm kristályos rézgálicot alkalmazunk 100 liter folyadék elkészítésére. Az egyszázalékos bordói lé készítéséhez 100 liternyi vízhez egy kilogramm kristályos rézgálic és egy kilogramm égetett mész veendő; a rézgálicot apróra zuzva egy darab zsákvásonba kötjük és 50 liter vízbe lógatjuk bele (az edényen keresztül fektetett karóra akasztva), a másik 50 liter vízzel megoltjuk a meszet és ritka szitán átszűrjük; ha a gálic feloldódott, jól elkeverjük az oldatát és folytonos keverés közben hozzákevergetjük a már kihült mésztejet. (Akinek oltott mesze volna, az a kövér mészből $2\frac{1}{2}$ kilót vegyen 1 kiló égetett mész helyett!)

A *burgundi lé* szintén rézgálicból és vízből, de mész helyett kristályos szódából készül. Egyszázalékos oldatra 1 kilogramm rézgálicot oldunk 50 liter vízben és $1\frac{1}{4}$ kilogramm kristályos szódát

a másik 50 liter vízben s ez utóbbit elegyítjük keverés közben a rézgálic oldatához.

Aki a kényelmet szereti, az vásárolhatja az Aschenbrandt-féle *bordói port* is, amely száraz helyen eláll hónapokig is, de már a másik évig összeáll és nem oszlik el többé jól a vízben. Ebben benne van a gálic is, a mész is, a tapadást elősegítő cukorral együtt, s csak el kell a vízben jól keverni (belehintve) s kész a permetező folyadék.

Azelőtt rézgálic oldatából éppen csak annyi maró ammónia-oldattal, amennyi a kevés ammóniától megzavarosodó rézoldat újból megtisztulásához (a keletkezett csapadék feloldásához) kell, — a sötét kékszinű u. n. *mennyei vizet* is készítettek, de ezzel meglehetősen felhagytak. Ugyanezt kapták az *azurin* nevű szer egyszerűen vízben való feloldásával, amely helyett újabban a *kecskeméti por* és egyéb hasonló szer (pl. »*Unicum*«) jött alkalmazásba, amelyek rézgálicból és kénsavas ammoniumból állanak és ha a vizes oldatukhoz mésztejet (oltott meszet) kevernek: olyanféle — de jobban tapadó — folyadék képződik, mint a mennyei víz.

Fostit néven szappankő pora, rézgálic porával keverve, szintén használtatik — fujtatással — gombaölő szerül.

9. *A kénvirág és a kénpor.* A kénvirágot a közönséges sárga kén (rudas kén) szállasztása, — a kénport ugyanannak finomra őrölése útján készítik. Minél finomabb a por, annál jobb. Ha az ilyen port meleg és száraz időben — fujtatóval, vagy kicsiben: porozó bojttal — a lisztharmat-betegségeket okozó gombáktól megtámadott levelekre és hajtásokra hintik: elpusztulnak a gombák s megáll a betegség további fejlődése. Hűvös, nedves időben nincs meg a hatása, mert ilyenkor a kén oxidációja (kénessavvá), ami különben melegben is csekély fokú, nem történik meg.

10. *Rézkénpor* néven egy Aschenbrandt-féle készítmény jön forgalomba, amely kénpor mellett kevés rézgálic-por is tartalmaz. Ezt is a lisztharmat ellen alkalmazzák — fujtatással — s úgy tartják, hogy réztartalma folytán más gombabetegség ellen (pl. peronospora ellen) is nyújthat némi védelmet.

11. *Kénmáj.* Lisztharmat-gombák ellen nyújt védelmet, vízben feloldva és permetezővel juttatva a növényekre. E szert kénpornak és mintegy másfél-annyi sulyu hamuzsirnak összekeverése és tűzön (befedett tűzálló edényben) való összeolvasztása útján készítik. Barnás színű (ha régi: zöldes sárgásbarna) darabokban készen lehet vásárolni. Száraz helyen, a levegőtől lehetőleg elzárva, el lehet huzamosabb ideig használható állapotban tartani. Használatkor 100 liter vízben $\frac{1}{2}$ —1—2 kilogrammnyit kell belőle feloldani. Fakadás előtt erősebb oldat, levélfakadás után gyengébb oldat alkalmazandó belőle.

12. *Calciumbisulfit.* Savanyu kénessavas mész vagy ketted kénessavas mész a magyar neve; mész-bisulfit-nak is nevezhetjük. Vízben oldható fehér anyag ez, amelynek igen hig oldatai elpusztíthatják a gombabetegségek okozóit. Újabban hatásosnak találták olyan gombafajok ellen, amelyeket a réz-

gálicnak csak igen erős (pl. 10%-os) oldatai ölnének meg. A calciumbisulfitnak hatásos már $\frac{1}{2}$ —1%-os oldata is. Istvánffy kísérletei szerint a *Monilia fructigena*, *Botrytis cinerea* és a *Coniothyrium diplodiella* gombafajok által okozott fertőzéseket $\frac{1}{2}$ %-os oldattal való permetezéssel el lehet kerülni és a már bekövetkezett fertőzéseket 1%-os oldattal meg lehet gyógyítani. A szőlőbogyókon pusztító Botrytis (a nemes rothadás gombája) ellen végzett védekezéskor a tapadás fokozása végett 2—4%-nyi szappankő-por (steatit) keverendő a permetező folyadékhoz.

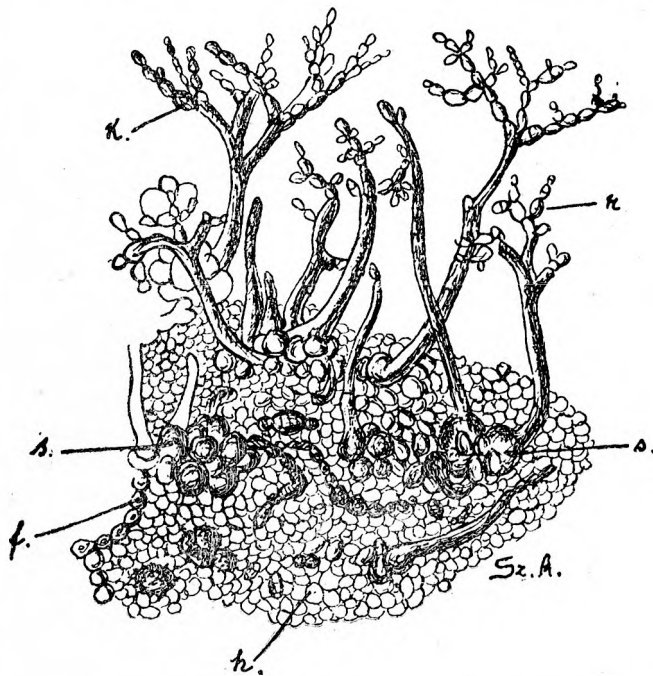
Midőn a leggyakrabban ajánlott permetező szerek rövid ismertetését befejezem, ismételtén arra hívom fel a figyelmet, hogy téves dolog volna azt hinni, hogy a rovarölő szerek egyttal a gombabetegségek ellen is valók, vagy fordítva: a gombaölő szer a rovarok ellen is oltalmat nyújt. Ilyen általános szereket, legalább biztos hatásukat, ez idő szerint még a védekezés nem ismer.

Győry István dr.

Ribizke-betegségek.

(Folytatás.)

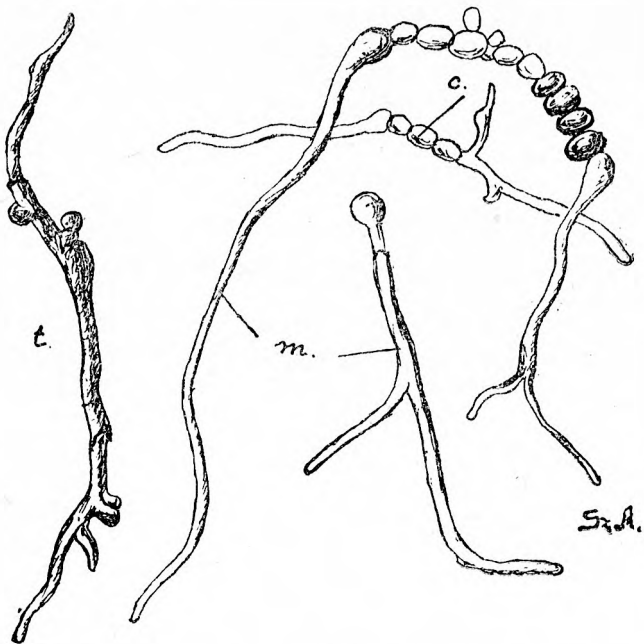
5. *Korompenész.* (11—13. ábra.) Ezt a betegséget ez esetben a *Capnodium salicinum* Montg. idézi elő, nemcsak a ribizkén, hanem nagyon sokféle egyéb tenyésztett és vadon tenyésző

11. ábra. A korompenész kérges bevonatának részletei, erősebb nagyításkor. (Sorauer után.)

növényen, úgy a szabadban, valamint a növényházakban. A korompenész voltaképpen általános megnevezése a betegségnek, gyűjtő-fogalom, amennyiben többféle gombafaj okoz látszatra azonos tüneteket, t. i. fekete, koromszerű, kérges bevonatokat a növényfelületeken. Mindeme gombák között azonban leginkább elterjedt a *Capnodium salici-*

num Montg., amely a ribizkéken is előfordulván, ennek káros hatását és fejlődésbeli viszonyait a következőkben ismertetjük. Régebbi, többektől még mostanában is használt neve e gombának *Fumago salicina* Tul.

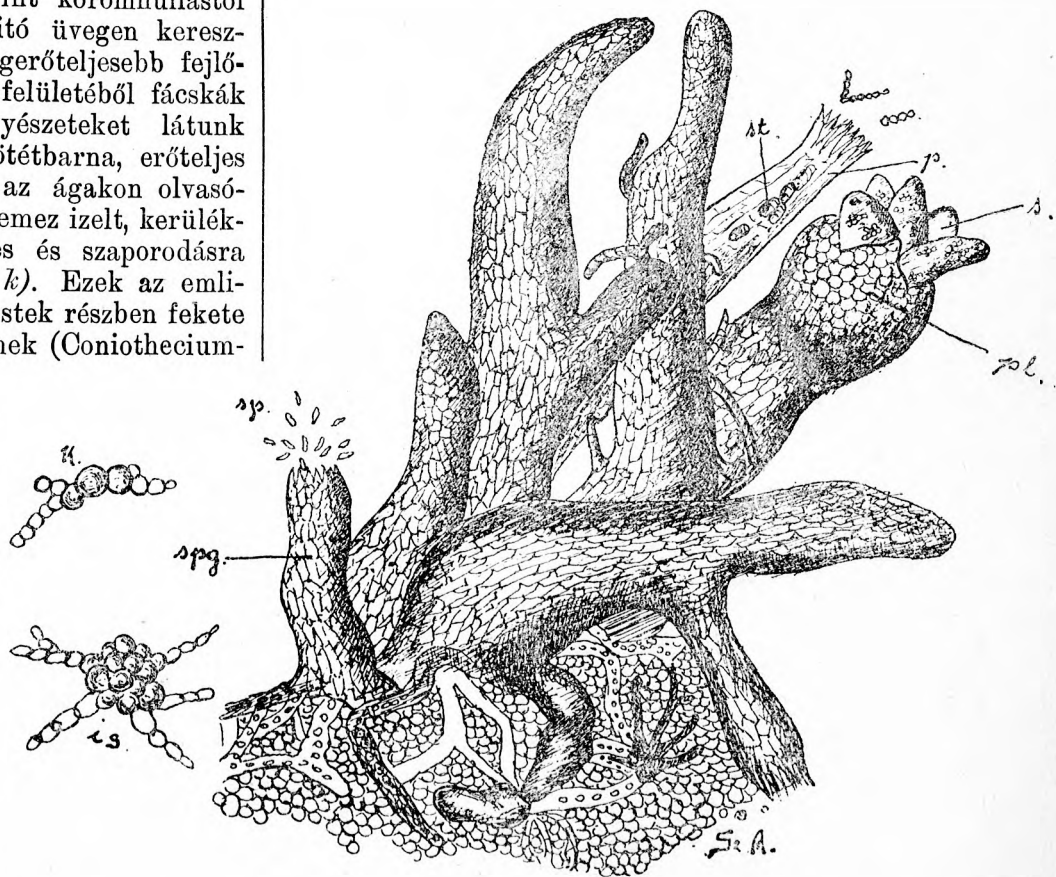
12. ábra. Csirázás folytán létrejött korompenész-fonalak erősebb nagyításkor. (Sorauer után.)

Ha a ribizke-levelek eme fekete bevonatait, melyeket általános hiedelem szerint koromhullástól eredőknek tartanak sokan, nagyító üvegen keresztül nézzük, akkor a gomba legerőteljesebb fejlődésének időszakában a levelek felületéből fácskák alakjára emlékeztető gombatenyészeteket látunk sűrű elhelyezkedésben, melyek sötétbarna, erőteljes szálak felső részein elágazván, az ágakon olvasószerűen izelt tagokra különülnek; emez izelt, kerülek-alaku sejtek a csirázásra képes és szaporodásra hivatott konidiumok (11. ábra *k*). Ezek az említett, fácskákra hasonlító gombatestek részben fekete sejtömegekből (11. ábra, *s*) erednek (Coniothecium-alak), részben pedig karcu fonalokból nőnek ki, melyek halványbarna golyócskák alakult, kéregszerűen összetapadó rétegből emelkednek fölfelé (11. ábra, *h*). Ezen kéregfelületen csakhamar egyes sötétbarna sejtek vagy rövid láncszerű gömbölyű sejtű füzérek keletkeznek (11. ábra, *f*), melyek az ugynevezett *Torula*-alakot képezik.

Mindezek az eltérő alaku gombasejtek nedves időjárásakor a levegőn, vagy pedig észlelet céljából vízseppben már néhány óra lefolyása alatt csirázhatnak, amennyiben hosszú és szintelen gombafonalat (12. ábra *m*) hajtanak, vagy pedig közvetlenül

olvasószerű sejtsorozatot létesítenek (12. ábra *c*). Nem elegendő, hogy mindezek az eltérő sejtek csirázásuk révén szaporodásra hivatottak, még azt is láthatjuk, hogy leszakadt részletei a barna gombafonalaknak (12. ábra *t*) újból kihajtanak és ekként új táplálkozó szövetet (mycelium) létesítenek.

A korompenésznek van még egy — bár ritkán jelentkező — szaporodási alakja, mely terméstest képében ismeretes (13. ábra). Ezeket a terméstesteket őszkor meg télen találhatjuk, melyek a golyócskából összeálló kérges bevonatból fejlődnek különösen kedvező körülmények között; ezek sokféle alaku, zöldesfekete, többnyire nyulánk képződmények. Háromféle alakban ismeretesek; ezek: 1. apróbb és sötétebb színezetű tokok (13. ábra *spg*), tompa csucssal, mely később megnyílik és belőle nagyon apró, vonalkás, halavány, csaknem átlátszó, nyálkába kevert sejtecskék (13. ábra *sp*) tódulnak ki; magukat a tokszerű képződményeket *spermogonium*-oknak, a belőlük kiszabaduló apró sejteket pedig *spermatium*-oknak nevezik. 2. Vannak nagyobb tokszerű képződmények is, melyeknek a csúcsa megifjodott, azaz elágazott, a nyílásukat pedig elálló szőrök veszik körül; ezeket *pyknid*-eknek nevezik (13. ábra *p*), bennük tojásalaku, vagy hosszukás, fekete, 3—5 harántfaltól rekesztelt spóra fordul elő, melyek a még tökéletesebb alaktól való megkülönböztetés szempontjából *stylospóra*-knak nevezetnek (13. ábra *st*); ezeknek megvan az a képességük, hogy felette könnyen csiráznak (13. ábra *k*);

13. ábra. A korompenész gombájának különféle alaku termőtestei, erősebb nagyításkor. (Sorauer után.)

némelykor ez a sokalaku gomba olyan ágas tokokat is fejleszt (13. ábra *g*), melyeken az egyik ágból stylospórák, a másiktól pedig spermatiumok szabadulnak ki. 3. A legtokéletesebb tokalakat teszik végül a perithecium-ok, melyek színezetükben a spermogonium-okhoz hasonlítanak, de azoknál nagyobbak és felső részükben fejalakuan megvastagodottak (13. ábra *pe*); ezekben 10—15 gyengéd, szintelen tömlőt (13. ábra *s*) találhatni, mindegyikében 8—8 többsejtű spórával; ezek a tömlőspórák (ascospora) ősztől tavaszig érlelődnek és a némiképpen meleg időjárás beálltával azonnal csirázni kezdenek, miközben számos rövidtagu láncszerű képződményt (13. ábra *is*), vagy pedig karsu myceliumfonalakat létesítenek.

Láthatjuk mindezekből, hogy e gombának bármely élő részecskéje sarjadásra képes és ekként új korompenész-telepeket létesíthet rövid idő alatt; ebben van az oka e gomba meglepő gyors és nagymérvű elterjedésének. Ebből érthető meg az is, hogy pl. valamely nedves őszen a ribizkebokrok levelei meglepő gyorsan feketedhetnek meg e korompenésztől, melyről jóformán biztosan mondható, hogy minden kertben feltalálható gombafaj. Sok esetben a korompenész meleg és száraz nyarak folyamán mint kezdetleges és csekély terjedelmű kérges bevonat van meg a leveleken, hiányozván az elsokasodására szükséges körülmény, a nedvesség. Amikor azonban utóbb a borult és nyirkos időjárás beáll, avagy amikor zárt kertekben a levéltetvek tulságos elszaporodásával a mézharmat bevonja a leveleket, akkor a korompenész kedvező fejlődési viszonyok közé jutva, csakhamar elterjedhet. Akárhányszor tapasztalható, hogy a ribizkék szabálytalan görbült avagy ráncosodott levelei között nemcsak a levéltetvek hemzsegnének, de egyuttal az általuk kiválasztott ragadós mézharmatot a korompenész sűrű kéreg módjára borítja.

Tudnivaló dolog, hogy ugy ez a korompenész-faj, valamint egyebek is mindannyian nem képesek az ép, sértetlen élő növénybe hatolni, hanem az illető növénynek csak az által vannak ártalmára, hogy a rajtuk szorosan tapadó, sötétszínű kérges bevonatok a zöld növényrészeket a világosság, a napfény kívánatos hatásától megfosztják és ekként az áthasonítási munkájukban csökkentik avagy gátolják.

A korompenész nagyobb foku kártételének megakadályozása céljából szükséges a ribizkék ágait megritkítani, a levéltetvesség szellőződésének a szempontjából, továbbá a levéltetveknek gondos és rendszeres pusztítása quassia-főzettel vagy thanatonnal; a forró nyári időszak alatt pedig ajánlatos a bokrokat esténként erőteljes vizsugárral átfecskendezni.

6. *Septoria Ribis Desm.* Ribizkeleveleken apró, szabálytalan, erektől határolt barnásborszin foltokat okoz; a gombatermő testek a levelek fonákán található, ezek aprók, domboruak, sötétbarnásfeketék, melyek végül tetejükön tágasan felnyílnak. A gomba következtében a levelek elhervadnak. Előfordul ezenkívül még a köszméte-leveleken.

Amerikában védekezés céljából a bordeaux-i folyadékot eredményesen használják e betegség ellen. Az amerikai vörös-ribizke feltűnően sokat szenved e gombától, mely kivüle még a sárgavirágu ribizkékben is gyakran fordul elő; mindkét fajon időelőtti tetemes levélhullást idéz elő. Kevésbé van kitéve e bántalomnak a *Ribes nigrum*. Védekezési szempontból a réztartalmu folyadékokkal való ismételt permetezések nagyon hasznosaknak bizonyultak. (Folytatjuk.)

Schülerszky Károly dr.

A cseh gyümölcsstermesztők és gyümölcskereskedők elvi határozatai.

Csehország északi részének — mint ismeretes — kiterjedt gyümölcsstermesztése van. Erről a gazdag gyümölcsstermő vidékről az Elbán évenként igen nagy mennyiségű gyümölcsöt szállítanak a csehek Németországba. Itt is, mint mindenütt a világon, ahol kereskedő és termesztő együtt működik, bizonyos nézeteltérések és ellentétek keletkeztek, amelyek bizony éppen nem váltak a gyümölcsértékesítés előnyére. A termesztők és kereskedők ennélfogva már hosszabb ideje szükségét érezték annak, hogy egymás között a dolgot tisztázzák. Ezért Auszsigban gyűlést tartottak, amelyen a termesztők is pontokba foglalták a gyümölcsértékesítés szempontjából szükségesnek vélt kívánságaikat.

Krütznér, Lobositzból a következőkben foglalta össze e kívánságokat:

1. A belföldi termesztésnek hathatós védelme és előmozdítása az országos és városi hatóságok útján.
2. A szövetkezeti önsegély terén a gyümölcsstermesztés szervezésének előmozdítása és anyagi segélyezése.
3. A belföldi gyümölcsstermesztés védelme a külföldi versenynyel szemben és a szállító és közlekedési eszközök terén további előnyök engedélyezése.
4. A földmivelők, különösen az újabb nemzedék kioktatása a gazdasági gyümölcsstermesztés terén.

A gyümölcskereskedők kívánságait Klepsch Vilmos kereskedő következőleg fejezte ki:

1. Kevés a jól használható kereskedelmi fajták termesztése.
2. Jobb faápolás, gondosabb trágyázás szebb gyümölcsstermés céljából és ugyanezen célból a helyes szedési idő megállapítása.
3. Gyorsabb szállítás és jobb szállítási eszközök.
4. A gyümölcsstermesztők és gyümölcskereskedők közti kereskedelem szabályozása kereskedelmi alapon.

Az utóbbi négy pontba foglalt kívánságokat a következőleg indokolták:

1. pont. Minthogy Csehország nagybani kivitelre természet Tirollal szemben, amely inkább a nemesebb csemege-gyümölcsre fekteti a súlyt, melyet ládákban szállítanak, — az *almából* csak két faj-

tát kellene termesztetni: egy sárgát (Boiki almát) és egy pirosat (Baumann-venet), amelyek mindennél jól nőnek.

Minden más régi fajta csak akadályozza a kereskedelmet. A gyümölcssteresztő természetesen az eladás alkalmával a jó fajtákkal együtt a rossz, kevésbé értékes fajtákon is túl akar adni, ami az üzletkötést megnehezíti, kisebb árakat eredményez és az elküldést is körülményessé teszi.

Továbbá természetesen a következő fajták:

Körtékből: Solanni, Bosc-kobakkörte, Vilmoskörte, Fehér őszi vajkörte (Császárkörte), Liegelvajkörte. *Szilvák*ből: három fajta. *Cseresznyéből* szintén három fajta. *Bogyós gyümölcsöt* köztes termesztésre nagyobb arányban kellene felkarolni.

A szakegyesületek az ilyen megállapított nagyban termesztendő fajtákból az oltóvesszőket és szemzőhajtásokat ingyen szolgáltatassák, míg a többi fajtákból csakis pénzért adjanak oltóvesszőket.

A 2. ponthoz megjegyzik, hogy főként a kártékony rovarok, valamint a gomba-betegségek ellen kellene küzdeni. A szedés ideje a különböző fajtákra megállapítandó lenne, azért, hogy az általánosan egyidejűleg történjék, minthogy ez nagyon fontos a szállításhoz és a kereskedelmi érték megállapításánál is.

3. pont. A vasutak a gyümölcsöt gyorsárúként szállítsák. A csomagolás kosarakba, ne pedig, mint eddig, zsákokba történjék.

4. pont. a) A vétel csakis szilárd árak mellett, adás-vételi okmány alapján történjék, amelylyel a termesztő és kereskedő egyaránt kötelezve lenne. b) Vétel vagy eladás feltételesen: »folyó napi árban« vagy »amint az árak alakulni fognak«, vagy »amint a másik fizet, önnek is azt kell fizetni«, vagy egyszerű »igéret« vagy »ajánlat« alapján meg nem engedhető. c) A termelő gazdák kötelezik magukat hogy csakis az olyan ügynököknek adják el a termést, akik megbízójuk felhatalmazását fel tudják mutatni, tehát jogostiva vannak a nagykereskedő nevében ilyen üzletek kötésére, amelynél az árak, a mennyiség, az árak milyensége és minősége és szállítási ideje mindkét félre egyenlően kötelező. d) A közösen megállapítandó határozmányokhoz mindkét részről ragaszkodni kell, s úgy a kereskedő, mint a termesztő ellenkező eljárása ellen szigorúan kell eljárni.

A januáriusi szakgyűlés a cseh gyümölcssteresztők és kereskedők teljes megalégedésére hozta meg határozatait, amelyek végérvényes eredmények alapját képezik.

K. Á.

A gyeplő haszna a gyümölcsfák alatt.

A »Gyümölcsteresztés« legutóbbi (márc. 10-iki) számában Zádor Gyula ur közli egy ismerősének azon tapasztalatát, hogy bizonyos talajviszonyok mellett a törpe gyümölcsfák alatt célszerű a talajt begyepesíteni, mert úgy a fák kevésbé lesznek a klorózisnak kitéve. — Minthogy ezen irányban nekem is vannak tapasztalataim, a cikkiró ur inten-

ciójának vélek megfelelni, midőn azokat a t. Szerkesztőség engedelmével a következőkben előadom. — Hevesmegye sik részén meglehetősen kötött, cserepesedésre hajlandó, fekete, humózus talajon mintegy 6 holdnyi kertem van, amelynek egy részét boldogult atyám diszkertté, a másikat pedig gyümölcsössé és zöldségessé alakította. A gyümölcsös nagyobb részben körtegulafákkal, almával, továbbá kisebb számban szilvafákkal volt beültetve.

Mindezen gyümölcsfák a termékeny talajban gyorsan fejlődtek, korán és bőven hoztak nagyon jó és szép gyümölcsöt, de már néhány éves korukban elkezdtek sárgulni, és ezen sárgulást, amelynek természetesen minden kellemetlen és káros következménye is bekövetkezett, — úgy hogy a fák pár évi sárgulás után nagyrészt pusztulni kezdtek — sem a talaj alagszövezése, sem a permetezés útján, valamint a talajba alkalmazott vasgálic, sem a fáknek dombra ültetése megakadályozni képes nem volt. Mikor a kert az én kezembe került, elhatároztam, hogy a gyümölcsöt, amelynek siralmas állapotát a kissé lapályos fekvésnek tulajdonítottam, egy más, kertem szomszédságában levő, de valamivel magasabb területre telepítem át, a régi gyümölcsös helyét pedig a meglévő diszkerttel egyesítve, parkozni fogom.

Ez meg is történt; hogy azonban gyümölcsöm addig is legyen, míg az új gyümölcsös teremni kezd, a parkozott területen a gyümölcsfák jó részét egyelőre meghagytam, még pedig nem csak termő fákat, de kisebbeket is, amelyekre átültetés céljából még esetleg szükségem lehetett, alattuk azonban a talajt az angol kert tervének megfelelően természetesen begyepesítettem. Mily nagy volt csodálkozásom, mikor már a parkozást követő év nyarán azt tapasztaltam, hogy a gyeplőben álló ott maradt gyümölcsfák mind a legszebb haragos zöld színben pompáztak egész nyáron át, erősen hajtottak, szóval a legtekélyesebb egészség képét mutatták.

Ez a következő években is így maradt, úgy hogy mikor a diszfák és cserjék növekedése folytán a gyümölcsfák ottléte lassanként alkalmatlanná vált, valóban nehéz szívvel szántam el magamat azok kidobására, egyes inkább félreeső helyeken pedig a legjobban termő példányokból többet meg is hagytam ahol a parkozás csoportjaiba beilleszthetők voltak, és ezek a példányok ma is remekül vegetáló egészséges fák, melyek évenként bő terméssel örvendeztetnek meg. Van közöttük több körte-, alma- és szilva- (besztercei és ringló) fa, közben főleg almákból oly példányok is, amelyek a parkozás idején valósággal sinylődők voltak, azóta pedig teljesen helyrejöttek.

Hogy ez a körülmény nem az azóta eltelt évek időjárásának véletlen következménye, bizonyítja az, hogy a régi gyümölcsösnek azon kis részében, amely a parkozásból zöldségtermesztés céljából kimaradt, a fák ugyanezen idő alatt tovább sárgultak és pusztultak, úgy hogy legnagyobb részüket ki is kellett azóta vágatnom.

Megjegyzem még, hogy ezen tapasztalásom nemcsak törpe, de középestörzsű fákra is kiterjed

és én is annak tulajdonítom, hogy a gyep ezen télen nagyon hideg, nyáron pedig erősen felmelegedő és könnyen száradó talajt a hőmérséklet és nedvesség nagy határok közötti ingadozásától óvja. Ezen tapasztalataim alapján elhatároztam azt is, hogy új gyümölcsösömben, ahol a sárgulás nyomai szintén mutatkoznak kezdenek, a fák alját, esetleg a sorok szerint csikok alakjában gypesíteni fogom és csak a gypesikok közötti területet használom zöldségtermesztésre.

Minthogy a magyar Alföldön igen sok az enyémhez hasonló fekvésű és talaju terület, és mindazonokon sok gondot okoz és sok nehézséggel jár a gyümölcsstermesztés, úgy hiszem, érdemes volna ezzel a kérdéssel foglalkozni, mert az idevonatkozó tapasztalatok értékesítése — nézetem szerint — a fent említett nehézségek csökkentését lényegesen előmozdítaná.

(Budapest.)

Kovács József dr.

Közhasznú kérdések és feleletek.

21. Kérdés. Sziveskedjék felvilágosítani, hogy a kertemben lévő őszibarackfáknak mi lehet a baja? Évenként mindig virágoznak, de gyümölcsöt nem hoznak; mit tegyek velök, hogy termőképessé tegyem őket?

Fegyvernek.

E. B.

21. Felelet. **Terméketlen őszibarackfák.** Éppen úgy, mint az orvosnak látni kell a beteget, hogy a betegséget és annak okát megállapíthassa, úgy kellene az őszibarackfákat, a talajt és a kezelést is látni, hogy a terméketlenség valódi oka megállapítható volna; mert enélkül csupa feltevésekből lehet csak kiindulni. Amidőn tehát a valószínű okokat felsorolom, egyuttal jelzem, hogy ezek alapján tessék saját magának a valódi okot megállapítani és az adott utasítás szerint eljárni. A terméketlenség oka lehet: a) A talaj mészhiánya, amidőn nincs meg abban az a mennyiség, amelyet az őszibarackfa igényel. Ilyen esetben cukorgyári meszet, trágyagipszet, mészpórt, mészvakolattörmelékét, szóval: meszet kell a talajnak adni, amely lehet mesztartalmu műtrágya is, pl. Thomas-salakliszt, stb. Ezzel 2—3 ujjnyi vastagon a fák alja és környéke beborítottatik és alákapáltatik. Minden 4—5 évben ismételni kell ez eljárást. b) A talaj soványsága vagy száraz, sülevényes volta, amely esetben teljesen érett, erőteljes keveréktrágyával vagy friss gyepszínfölddel kell a fákat ősszel megtrágyázni. Most, midőn már virágozni kezdenek, ez nem sokat használna, miért is friss marhaürüléket kell vízzel felhigítani annyira, hogy a locsoló csövén könnyen átfolyjon és minden locsolóba egy marék fahamut keverni, azután egy fának egy-két locsolóval adni, illetőleg úgy elosztani, hogy a barackfák alja, különösen ott, ahol a szívógyökerek vannak, egyenletesen kapjon belőle. Ezt május végével meg lehet ismételni és akkor még több locsoló tiszta vízzel is megöntözni a fákat, mert az őszibarackfa sok meleget és sok vizet szeret. c) A levélfodorító gomba (*Exoascus deformans*) vagy a lisztharmat támadja meg éven-

ként az őszibarackfákat. Az első esetben a levelek sápadt, majd barnaszínűekké válnak és leperegnek; a második esetben pedig a levelek és gyümölcsök szürkésfehér porszerű anyaggal vannak bevonva, megszagolva pedig még a penész-szag is érzik rajta; az ilyen levelek és gyümölcsök is leszáradnak és a fa néhány évig még tovább tengeti életét, virágot is fejleszt, de termését nem bírja megérlelni. Ezeknek a gombáknak az irtásáról már sokszor esett szó e lapokban és utoljára is azt látjuk, hogy legjobb azokat, amint a kezdet-kezdetén vannak, gondosan leszedni és elégetni; ezenkívül olyan fajták után kutatni, amelyek ezeknek a nyavalyáknak lehetőleg ellentállanak és ilyenek — főleg homokon — a magról ott helyben keltek; vagy pedig az őszibarackfa tenyésztésével felhagyni, mert sem az éghajlat, sem a fekvés, sem pedig a talaj nem neki való. Ebben a három főokban kell az őszibarackfa terméketlenségének okát keresni. A.

22. Kérdés. A gubacstetvek által megrongált fenyőfáimat — a tavaly kapott utasítás szerint — tavasszal szappanlével, ősszel pyrethrumos keverékkel gondosan megpermeteztettem. A gubacskepződés meg is szűnt, de a levelek, amelyek télen át zöldek voltak, most napról-napra sárgulnak és a fa száradásnak indult. Szeretném e már 13 éves fákat megmenteni és az ujonnan ültetetteket megóvni a bajtól. Kérdezem: Vajjon nem a permetezés ártott-e meg? Talajhiba nem lehet, mert a fák 13 évig egészségesek voltak és most sorban száradni kezdenek.

Székesfehérvár.

M. S.

22. Felelet. **Lucfenyők sárgulása és száradása.** Lehetséges, hogy a tavalyi nagy szárazság és rájött szigorú tél okozza a fenyőfák kiszáradását, ami országsszerte látható most a kertekben lévő lucfenyőkön; ha pedig a fákat tavaly rendszeresen öntözték volna: az esetben talajhibát vélünk felforogni, nevezetesen, hogy a fák gyökerei olyan altalajba hatoltak be, amely nem nekik való. Ajánljuk az új ültetés előtt mélyebbre ásatni a gödröket, mint ameddig a fák gyökerei lehatoltak és a gödröt jó érett felszínfölddel tölteni ki. Egyéb fák permetezésének mikéntjére tessék figyelemre méltatni jelen számunkban a permetező anyagokról szóló cikket. Gy.

23. Kérdés. Azon kérdést is bátorkodom a t. szerkesztőséghez intézni, hogy a birskörte- és birsalmafákat lehet-e nyesezni vagy nem és ha igen: mikor? Birskörtéim tavaly szépek voltak, de a birsalmák aprók maradtak. A fák roppant ágasbogasak, telve vízajtásokkal. Azt hiszem, még sohasem voltak nyeseve, pedig a fák lehetnek már 10 évesek.

Székesfehérvár.

M. S.

23. Felelet. **Birsfák nyesése.** A birsalma- és birskörtefák éppen úgy igénylik a nyesést, mint egyéb gyümölcsfáink. Mivel azonban ezeknél is, mint a noszpolyánál, szőlőnél, általában azoknál, amelyek termésüket nem közvetlenül egy termőrügypől fejlesztik, hanem a rügypől előbb egy hosszabb-rövidebb hajtást fakasztanak és ezen van esetleg a

virág, illetőleg a termés, — előre nem állapítható meg, hogy valamely rügy termő- vagy hajtó-e, mint pl. az almánál, körténél, cseresnyénél, baracknál stb., miért is az ilyen fákat *vegyes rüggyűeknek mondjuk* és azért ezekből sohasem nevelhető egy határozott alakban növény, hanem egy bokorszerű korona, amely a ritkítást és időnként való megújítást megkívánja, mint a jelen esetben is, ahol az ágas-bogas koronában számos vízajtás tört elő. Ebből folyólag következik tehát, hogy a tulsűrű korona alaposan megritkítandó és az alkalmas helyen álló erőteljes vízajtások a bokorszerű korona alakítására felhasználandók, vagyis mint mondani szokás, a korona megfiatalítandó. Igaz, hogy ilyen műveletek végzésére mindenkor alkalmasabb az őszi levélhullás ideje, mint a rüggyűfakasztó tavasz, mégis: megifjitható az elvénuült korona még most is és pedig mentől előbb, annál jobb! Az is igaz, hogy az első évben nem lesz valami bő termés, de egészen meddő nem marad az idén sem a birsbokor és feltéve, hogy nem valami magról kelt és így már természeténél fogva is apró közönséges, ugynevezett vadbirsról van szó, hanem valamely nemes birsalmafajtáról, a termés is rendes nagyságra fog fejlődni, különösen akkor, ha birsbokrainak még a földjét is megjavítja. A.

24. *Kérdés.* Igaz-e, hogy a gyéritéssel fenntartott hazai szőlőt elég 2 évenként egyszer szénkénegezni? Ez esetben jobb-e az őszi szénkénegezés mint a tavaszi? Utóbbi esetben elhalaszthatom-e a most tavasszal szénkénegezett szőlő következő szénkénegezését 1906 őszére? Vagy most ősszel újra szénkénegezzek? S ha igen: nem lesz-e ártalmas az, hogy ez évben kétszer gyéritettem?

F.-Tiszovnyik.

D. I.

24. *Felelet.* A szénkénegezés helyes ideje. A szénkénegezés idejére az időjárás (talajnedveség) szerint egyszer alkalmasabb lehet az őszi és másszor a tavaszi. A gyérités gyakoriságára befolyással lehet a talaj minősége, mert van talaj, amelyben a fillokszéra gyorsan szaporodik és pusztít, de olyan is, amely majdnem immunis. Általában mondhatjuk mégis, hogy szénkénegezni minden évben egyszer kell és ez elég is. Az őszi szénkénegezés, alkalmasan végezve, teljesen egyenértékű a tavaszi-val. Az ősszel ültetett szőlőt a rákövetkező tavasszal, a tavaszi ültetésűt ugyanazon év őszi szénkénegezni. Különböznél pedig tessék a m. kir. állami Rovartani Állomáshoz (Budapest, II., Debrői-ut 13. sz.) fordulni, onnan szívesen megküldik a szénkénegezési utasítás egy példányát. *Rz.*

25. *Kérdés.* Hogy kell oltóviaszt készíteni: hidegen folyót és rudalakban formáltat?

Z.-Szabar.

K. I.

25. *Felelet.* Oltóviasz készítése. Ime néhány előírás az oltóviaszokra: 1. *Hidegen folyó* (Gaucher szerint): 665 gramm tisztított fenyőgyanta, 100 gr. fekete szurok, 30 gr. juhaggyu, 50 gr. viasz összeolvasztandó; azután a tüzről levéve belekeverendő: 50 gr. rozsliszt, 5 gr. vörös okker és nyitott üvegben előre melegvizbe állítva megmelegített (de nem forró) 100 gr. spiritus (90 fokos). Ha nem volna

elég hig a kihülés után, spiritussal lehet higitani. — 2. *Hidegen folyó* (Gaucher szerint), vöröses színű: 740 gr. fenyőgyanta, 50 gr. fekete szurok, 30 gr. juhaggyu 50 gr. viasz, — mind összeolvasztva; azután hozzákeverni: 20 gr. rozslisztet és 10 gr. vörös okkert, s végül 100 gr. 90 fokos meleg spiritust. 3. *Melegen folyó* (Gaucher szerint): 765 gr. fenyőgyanta, 100 gr. fekete szurok, 30 gr. juhaggyu, 50 gr. viasz, összeolvasztva, s azután belekeverve: 50 gr. rozsliszt és 5 gr. vörös okker. 4. *Melegen folyó* (Gaucher szerint): 790 gr. fenyőgyanta, 70 gr. fekete szurok, 30 gr. juhaggyu, 50 gr. viasz, — együvé olvasztva, s azután hozzákeverve: 30 gr. rozsliszt és 30 gr. vörös okker. 5. *Christ-féle rudalaku*: 500 gramm fenyőgyanta, 250 gr. viasz, 250 gr. vastag terpentin és 35 gramm fagygyu összeolvasztva és forrón hideg vízbe töltve; ha kihült a vízben, nedves kézben jól ki kell gyúrni és 3 ujjnyi vastag ruddá kisodorni; azután olajos papirosba göngyölve eltartani. Ezt *vászonra* lehet felkenni és szalagokra metszeni. Használatkor az oltást ily szalaggal körülcsavarják és az alany metszési lapját az oltás fölött ujjak közt meglágyított oltóviaszdarabkával zárják el légmentesen. 6. *Francia faiskolai oltóviasz*: 900 gr. fenyőgyanta, 30 gr. fekete szurok, 30 gr. juhaggyu összeolvasztva és 40 gr. átszítált finom fahamuval összekeverve. *Gy.*

Vegyes közlemények.

Az 1906. évi kertészeti kiállítás. Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület által tervezett 1906. évi országos általános kertészeti kiállítás részletes programját most dolgozza ki egy külön bizottság, hogy az még e hó végén szétküldhető legyen. Miután az esetleges új vámszerződés megnehezítheti a növények behozatalát s így kilátás nyílik arra, hogy a belföldi növényészükségletet hazai terményekkel fogják fedezni, a kertészeknek fontos érdekét szolgálja ezen kiállítás, miért is az egyesület vezetősége figyelmezteti hazai kertészeinket, hogy a kiállításra már most kezdjék meg az előkészületeket. A programot, mihelyest készen lesz, az egyesület titkársága az összes hazai kertészeteknek és kerttulajdonosoknak meg fogja küldeni. Előjegyzéseket a titkári hivatal (Budapest, IV., Koronaherceg-utca 16.) már most is szívesen fogad s fölvilágosítással szolgál a kiállításról.

Konyhakertészeti kiállítás Münchenben. A németországi gazdasági egyesület 19. vándorkiállítására alkalmából, melyet f. évi június 29-étől július 4-éig tartanak meg Münchenben, ugyanezen időben a konyhakerti termények kiállítását is rendezik. A kiállításon csakis olyanok vehetnek részt, akik a termelést nagyban folytatják. Kiállíthatók spárga, borsó, bab, retkék, kalarabé, kelfélék, sárgarépa és más gyökérfélék, uborka, fejessaláta, rebarbara, korai burgonya és más konyhakerti növények; minden fajtából 3 kg. állítandó ki, kivéve a korai burgonyát, melyből 1 kg. beküldése elégséges; fejes salátából öt fej, gyökérfélékből pedig egy

piaci kötés küldendő be. A spárta megvizsgálása megizelés által történik, amiért is szükséges, hogy a 3 kg.-on felül még a megizeléshez és elkészítéshez szükséges mennyiség is beküldessék. Bejelentő-ívek a német mezőgazdasági egyesületnél Berlin, G. W., Dessauerstrasse 14. kaphatók.

A szőlő subázása. Napjainkban, amidőn mindinkább nagyobb területet fognak belterjesebb kultúra alá, folyton drágul és keresettebb lesz a trágya. Akárhány helyen még drága pénzen sem kapni annyi istálló-trágyát, amennyi kellene. Nem csoda hát, ha mindenféle olyan anyagot bevonnak a trágyázás körébe, amire régebben nem is gondoltak. Az ürüléktrágyák mellett kezd a becsülete nőni a műtrágyáknak is, de a növényi és állati származásu hulladék-anyagoknak is. A szaruliszt, vérliszt, gyapjupor, posztónyiradék mellett a bőrlisztet és bőrhulladékot is szívesen alkalmazzák, kivált a homoki szőlőkben, amelyek talajában nehezebben felbomló szerves eredetű anyagok is elég hamar bomlanak s a bennük foglalt növényi táplálékok a növénynek csakhamar hozzáférhetőkké lesznek. Utóbbi időkben annyira átment a köztudatba az efféle anyagok trágyahatásának ismerete, hogy egy egész különleges módja és neve is támadt a bőrhulladék felhasználásának a homoki szőlőkben és gyümölcsösökben. Ez az ugynevezett *subázás*, amely alatt azt az eljárást kell érteni, hogy az elviselt subákról a szórt lenyirják és mint gyapjút értékesítik, a kopasz bőrt pedig összeapritva, a fák vagy a szőlő szivógyökerei közelébe beássák, hogy a bőr felbomlása folytán keletkező nitrogénes táplálékot (salétromsavat) és el nem korhadó ásványi anyagokat (u. n. hamualkatrészeket) a növények hasznukra fordíthassák. — Lapunk egyik t. olvasója: Breuer Mátyás ur, kiskőrösi szőlőgazda, ez érdekes eljárásról a saját tapasztalatai alapján a következőket közli velünk: »Ha akár a férfiak, akár a nők által ruházatként használt és birkabőrből készült suba a hosszas viselet folytán viselhetlenné vált, rendesen kereskedőhöz kerül az, aki a rajta levő gyapjút lenyiratja és a kopasz bőrt vagyis az irháját szőlőgazdáknak adja el, hogy trágyaként értékesítsék. Oly nagy itt nálunk a kereslet e cikk után, hogy bizony nem mindig lehet kapni. De nagyon jó hasznát vehetjük kivált oly szőlőkben, amelyekben a vessző rövidege miatt dönteni nem lehet; a suba alkalmazása után a döntésre szánt vesszők szépen megnövekednek (a bőr, mint nitrogéntrágya meghajtja azokat. Szerk.) úgy, hogy a döntés lehetségessé lesz. Ezt — tapasztalatom szerint — egyéb trágya ily mértékben meg nem teszi. Minden tőhöz körülbelül 20 deka subát szükséges alkalmazni, olyképpen, hogy a tőkétől 20 cm.-nyi távolságban ásóval oly mélyre ássuk le a subát, hogy kapálás közben a subát ne érintsük. Megjegyzem: tavaszi alkalmazáskor a subát előre vízben jól meg kell áztatnunk, de őszi subázáskor ez nem szükséges, mert a téli nedvesség ezt elvégzi helyettünk. Gyümölcsfáknál, melyek még erősebben kell, hogy növekedjenek, úgy 15 éves korukig szintén kiváló jól hat a subázás. Ezek alá a korona-

csurgástól 20—30 cm.-rel kisebb köralakban ássuk le a subát, folyóméterenkint 25—30 dekát számítva, köröskörül.«

Az őszibarack-levélfodrosodás ellen. Tudva-levő dolog, hogy az őszibarackfák levélfodrosodása eléggé elterjedt betegség, okozója pedig az *Exoascus deformans* nevű élősködő gomba. Ez a gomba mindenütt megjelenik, ahol őszibarackfákat tenyésztenek, némely vidéken pedig óriási pusztításokat idéz elő. Így pl. az amerikai Egyesült-Államok területét évenként mintegy 3 millió dollár értékben károsítja meg egyedül ez a betegség. A tapasztalatokból az tűnik ki, hogy hűvös és nedves időjárás előmozdítólag hat eme betegség kifejlődésére és elterjedésére, a szárazság ellenben gátló hatással van rá. A betegséget a gombának spórái terjesztik. Mindenféle kipróbált permetező folyadék között a bordeaux-i folyadék első helyen említendő, még pedig a következő keverékben az amerikaiak szerint: 5 font rézgálic és 5 font mész, ehhez 45 gall. víz (tehát 2·27 kg. rézgálic és mész 2 hl. vízhez.) — Lényeges N. B. Pierce szerint a védekezés tekintetében az, hogy virágnitítás előtt kell permetezni. Ha a bordeaux-i folyadékkal készült permeteget mész-szaporitással tartósabbá óhajtjuk tenni, akkor korábban kell permetezni. A permetezéseknek ekként való végrehajtásával a tavaszi levélzetnek 95—98 százalékat sikerült megmenteni, vagyis 6-szor annyit tehát, mint hogyha semmiféle permetezést nem alkalmaztunk volna. Ha a fának nyugalmi időszakában végeztettek a permetezések, akkor a leveleknek sulya és a keményítőképződés nagyobb mérvet öltött; e mellett a virágrügyek száma és jó minősége is fokozódott. Nagyon természetes, hogy eme permetezések minden esztendőben újból hajtandók végre. Sch.

A szemtelen szömöröcső mint szőlőkárosító. Istvánffi Gyula megállapította a szemtelen szömöröcső (*Ithyphallus impudicus Fr.*) nevű gombának a szőlőtőkén való élősködését, illetőleg ennek a gyökérzetén, ami eddig ismeretlen volt. A következő szőlőfajták megtámadása van említve: Sylvani, Othello, Chasselas, Nagyburgundi, Welsch-Rizling stb. A tojásalakú termőtestei a gombának május végén jelennek meg, valamint augusztus végétől késő őszig. A megtámadott tőkék hanyatló fejlődést árulnak el, és kevés hajtásuk van; a levélzet sárgásfehérré változik, klorózisra hajló; jellegzetes sajátságul emlithető a levélszéleknek barna színben való száradása. A támadás az élősködő részéről vagy a tőkének a földalatti részén következik be, amely eset ritkább — de veszedelmesebb, — vagy pedig a gyökereken, ahol a mycelium azokon megerősödve, a szövetekbe hatol és azokat megsemmisíti. Az élősködés tekintetében kedvezőtlen viszonyok esetében a mycelium a karókba is hatol, melyek emiatt korhadásnak indulnak. Védekezés gyanánt Istvánffi a talajnak rendszeres mivélésén kívül a szőlő földalatti részeinek 1—2%-os calcium-bisulfittal való öntözését, a fiatal termőtesteknek a megsemmisítését és a karóknak fertőtlenítő átitatását ajánlja. Sch.

Szerkesztői üzenetek.

M. L. Nagybánya. Többen és nem egy helyen irtak már arról, hogy a szőlő kapálás (talajbolygatás) nélkül, sőt kőmúrvával borított talajban (mútrágyákkal ellátva) jobban teremhet. Elhisszük, hogy szomszédja azon szőlője, amelyet nem kapáltak, többet teremhetett, mint a másik kapált rész; de talán nem tévedünk, ha azt véljük, hogy a nem kapált szőlőt nem is metszették meg? Egy pár évig így többet teremhet a szőlő, de azután beadja a kulcsot és ezzel bizonyára nem örvendeztetni meg tulajdonosát. A felhozott eset tehát aligha függ össze a fák alatt meghagyott gyepek kérdésével, amelyre vonatkozólag jelen számunkban megint van egy közlemény.

L. A. Négyes. Fáit nem a hangyák rágják agyon, hanem a levéltetvek szívják el. A hangyák a levéltetvek édes váladékára (mézharmat) mennek és azon nyalnak. A csonthéjasok és pedig az őszibarack és cseresznye hajtásvégein és leveleiknek fonákján nemcsak zöld, hanem fekete színű tetvek is lépnek fel, amelyektől a levél összezsugorodik. E tetvek igen kártékonyak s azért gondosan elpusztítandók. Helyes lesz már most megpermetezni a fák koronáit petróleum-emulzióval, hogy a levéltetvek petéi elpusztuljanak, vagy pedig amikor a fák leveledzeni kezdenek, hogy a már mind kikelt, de még szárnyatlan tetűk elpusztuljanak. Később is résen kell lenni és ha tetűt látunk, azonnal permetezni, az erősen meglepett hajtásvégeket pedig, vagy a zsugorodott leveleket is (melyekbe a permetező folyadék nem hatol be) levágni és elégetni. A tetű váladékára gombák is telepedhetnek le és ezek is okozhatnak bajt. — Tessék hát a tetveket idejében elpusztítani. — A petróleum-emulzió készítésére lapunk jelen számában a permetező szerekről szóló cikk ad utbaigazítást.

L. I. Böhönye. A »Vienne diadala« és »Hardenpont téli vajkörte« oltóvesszőit a budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézet igazgatósága megküldte. A »Lőrinc Kovács« körtefajta végett tessék Kovács Dénes tanár urhoz, Zilah-ra, fordulni; a »Wachsmann-alma« végett pedig Wachsmann Albert gyógyszerész urhoz, Borgoprund-ra.

L. W. G. Bács-Topolya. Tessék »Vilmos« és »Angoulêmei hercegnő« körtéket ültetni bírsre oltott rácsos fák gyanánt; ezek az óhajtott időben érnek.

R. L. Drávaszak. Vagy éretlenül szedték meg a Gleditschia magvait, vagy akkor, amikor azok talán a fagytól szenvedtek? Az is lehet, hogy tulságosan leforrázták? Tessék április végén vagy májusban elvetni, mert az utó-fagy iránt is érzékeny.

B. M. Kiskőrös. Ha a Mézesfehér olyan jól bevált, csak maradjon a mellett; jó lesz azonban bordói oldattal gondosan permetezni, mert a peronoszpóra-betegségekre igen hajlik, mint a vékony levélzetű fajták általában. Ezenkívül még ültessen Ezerjót; azt hisszük, az is be fog ott érni. — A subázásról megírott tapasztalatait a »Vegyes közlemények«-ben adtuk közre.

Cz. G. Kiskassa. Lapunk csak magyar nyelven jelenik meg.

B. I. Szeleste. A szelid gesztenyefa csakugyan csoportosan ültetendő, mert különben bekövetkezik az, ami önnél is történt, hogy a termésnek nem lesz bele.

M. J. Hódmezővásárhely. 1. Tessék a sima vadvesszőkön a mohás oltást alkalmazni — ládában moha közé összerakva s jól megöntözve — és ha már összeforradt és meleg (fűtött) helyiségben hajtani kezd, akkor eliskolázni, — úgy amint azt pár év előtt részletesen leirtuk volt. Mindjárt a helyére ültetni nem helyes, mert így a meg nem erdteket másik évben pótolni kell, holott az iskolából csak a teljesen összeforrattakat fogjuk az ültetéshez felhasználni. 2. A szőlő-oltványiskola talaját nem volna helyes trágyával beborítani, mert itt a talajt állandóan porhanyítani kell, esetleg öntözni is, később pedig lassacskán a földet is elszedgetni vagyis kítakarni, — már pedig ebben a trágya megakadályozna bennünket.

F. Gy. Hajdudorog. A földi bolha, káposztabolha ellen a m. kir. állami Rovartani Állomás ajánlja a bolhalapátot. Ennek mindkét oldalát be kell kenni sűrűre főzött — tehát jó ragadós — kátránnyal és d. e. 9- d. u. 4 óra közötti időszakban a veteményes ágyak felett többször elhuzogatni, hogy a felugró bolhák beleragadjanak. Bővebb értesítés céljából a nevezett állomáshoz fordulhat (Budapest, II. ker. Törökvesz-dülő, Debrői-ut).

M. Ö. dr. Székelyudvarhely. A kért számot megküldtük.

M. P. Eger. A »Kertészeti Lapok« átvette; a másik el volt látva vele.

M. Gy. Munkács. Az egyiket felhasználtuk; a másik most már elkésett és így öszre marad.

H. K. N.-Magyar. Egyszer ingyen közöljük; ha másodszori hirdetését óhajt: a díjszabás szerint fizetni kell érte.

Cz. I. Gyöngyös. A küldött díj még egyszeri hirdetésért sem elég. Tessék a díjszabást megnézni.

G. A. Ber.-Ujfalu. 43 díjszó volt, 1 K 72 f. küldendő érte.

K. J. Szeged. Az év végéig (15 közlésért), levonva 60 szó kedvezményt és 20% engedményt: 22 K 18 f. fizetendő. Kérjük a sürgős választ és a díj beküldését.

F. B. Diósgyőr-gyártelep. A mutatványszámokat elküldtük.

Id. S. G. Kolozsvár; B. I. Z.-Apáti. A kért oltóvesszőket (Bühli szilva) a Kertészeti Tanintézetből megküldték. A Rákóczi-Ferenc-szőlő Mathiász Jánosnál kapható, Kecskeméten.

S. L. Szentés. A »Six« oltóvesszőt a m. kir. Kertészeti Tanintézet megküldte.

Z. Gy. Sárosfa. A kéziratot megkaptuk.

N. L. Szőlőgyőrök. P. P. Deresk. K. J. dr. Budapest. T. A. Tor.-Ujvár. B. Zs. Kiskundorozsma. R. J. Rőjtök. T. J. Zilah. G. E. Talaborfalu. K. M. Szeged. R. I. T.-Berek. V. J. Batta. M. J. T.-Gyarmata. Levelet irtunk.

HIRDETÉSEK.

HIRDETÉSI DIJTÁBLÁZAT:

a) Egyszeri hirdetésért:		b) Többszöri hirdetésért:	
	kor.	all.	
1. Minden egyes szó	—	4	7. Háromszori hirdetésnél 20% engedmény.
2. Kővér betűkkel egy szó	—	8	8. Féloldal szöveg félévén át hirdetve
3. Hivataloknak, községeknek, egyleteknek, szövetségeknek minden egyes szó	—	2	9. Egész oldal szöveg félévén át hirdetve
4. Ugyanazoknak kővérbetűs szó	—	4	10. Féloldal szöveg egész éven át hirdetve
5. Féloldal szöveg után	40	—	11. Egész oldal szöveg egész éven át hirdetve
6. Egész oldal	80	—	

A hirdetés díj előre fizetendő. Hirdetni csakis kertészeti, szőlészeti és mezőgazdasági érdeklő tárgyakat lehet. A hirdetés szövegnek legkésőbb minden hó 5-ig és 20-ig kell beérkeznie a szerkesztőségbe (I., Ménési-ut 45.) a hirdetés díjjal együtt.

FAISKOLA-CZIKKEK

u. m. gyümölcsfák, díszfák, fásorok, díszbokrok, fenyőfélék rózsák, évelő virágok, spárgagyökök, csemeték stb. szállítására, valamint kertek alakítására és fásorok ültetésére terv és költségvetés szerint ajánlkozik

PECZ ÁRMIN
cs. és kir. udv. műkertész
és faiskola-tulajdonos
BUDAPEST, VIII., Kálvária-tér 8.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kizárólag tatai telepemen gyökereztetett vesszőket hozok forgalomba, tehát sajátomat és nem vásároltakat!!!

Faoltványról tessék árjegyzéket kérni! — Árjegyzék bárkinek kívánatra küldetik bérmentve!

Kivonat MICHL ISTVÁN tata-tóvárosi immunis mintaszőlőtelepe árjegyzékéből:

A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima	
	száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre
	frt		frt			frt		frt			frt		frt	
BORFAJ:														
Auvernais gris (Ruhlandi) fehér	2.-	18.-	1.-	8.-	Carbenet	1.40	12.-	-.50	3.50	Muscat Hamburg...fekete	3.50	20.-	1.50	10.-
Burgundi	2.-	16.-	-.80	5.-	Kadarka	1.50	12.-	-.50	3.-	Calábriai	3.50	25.-	2.-	15.-
Dinka bogdányi ... piros	2.50	20.-	-.80	5.-	Merlot	1.40	12.-	-.50	3.50	Csaba gyöngye I szál	2.-	1.-	1.-	1.-
Erdei (fehér bakar) >	1.80	15.-	-.80	5.-	Nagy Burgundi	1.50	12.-	-.60	3.50	Damaskusi	3.-	25.-	2.-	15.-
Ezerjő	1.80	14.-	-.50	4.-	Oportó	1.60	14.-	-.60	3.50	Ezredéves emlék	20.-	100.-	5.-	35.-
Furmint	1.80	14.-	-.50	4.50	Othelló	2.-	15.-	-.70	3.50	Ferdinand Lesseps ...	3.50	25.-	2.-	15.-
Hárslevelű, valódi hegyaljai fehér	1.80	15.-	-.80	5.-	Turkinja (török) ... tarka	2.50	20.-	1.60	12.-	Genuai óriás	3.-	20.-	1.50	10.-
Kövidinka	1.80	14.-	-.50	4.50	CSEMEGEFAJ:									
Mézes	1.80	14.-	-.50	4.-	Chass. blanc croquant	1.80	15.-	-.60	4.50	Kecskecsés	2.20	18.-	1.50	8.-
Mustos, Kadarka ...	1.40	12.-	-.50	3.50	Doré	2.20	18.-	1.50	8.-	Kossuth Lajos	6.-	50.-	3.-	20.-
Olasz rizling	1.40	12.-	-.50	3.50	Fontainebleau	2.-	16.-	1.50	8.-	Madelaine angevine...>	1.80	16.-	1.-	5.-
Ortlébi sárga	1.40	12.-	-.50	4.-	Gama Drome ...	2.50	20.-	2.-	12.-	royal	2.50	18.-	1.80	10.-
Rajnai rizling	1.40	12.-	-.50	4.-	musc. d'St. Fiacre	2.50	20.-	2.-	12.-	Malaga	3.50	25.-	2.50	18.-
Rakk v. Járdovány >	1.80	14.-	-.50	4.50	Nantes	2.50	20.-	2.-	12.-	Melinet (homok-kir.)	4.50	3.-	3.-	3.-
Sárféher	1.80	15.-	-.60	4.-	Napoleon	2.50	20.-	2.-	12.-	Passatutti	2.20	16.-	1.-	7.-
Sauwignon	1.80	14.-	-.80	5.-	Vibert	2.50	20.-	2.-	12.-	Precoce de Malingre	2.50	16.-	1.-	5.-
Semillon	1.80	14.-	-.80	5.-	Fontain. rouge	2.50	20.-	1.80	10.-	Szemendria	2.20	16.-	1.80	10.-
Szerémi zöld	1.80	14.-	-.80	5.-	Imperial rouge	2.50	20.-	1.80	10.-	Bakar	2.-	15.-	1.-	5.-
Szlankamenka	1.80	15.-	-.80	6.-	Negropont	2.50	20.-	1.80	10.-	Kecskecsés	2.20	18.-	1.50	8.-
Szlankamenka piros	2.50	20.-	1.50	10.-	Ronsard	2.50	20.-	1.80	10.-	Malaga rosa	5.-	35.-	3.-	20.-
Zöld Sylváni	1.80	14.-	-.60	4.50	rouge croquant	2.20	15.-	-.70	4.50	Rosa minna di Vacca	3.-	25.-	1.50	10.-
Tramini	1.80	14.-	-.60	4.50	Tokay angevine	2.20	18.-	1.50	10.-	Dodrelábi	2.50	18.-	1.50	8.-
Veltelini	1.50	12.-	-.50	4.50	Muscat Alexander fehér	1.80	14.-	1.-	5.-	Izabella kék	2.20	18.-	1.50	8.-
Alicante bouchet...fekete	1.50	12.-	-.50	4.50	croquant	2.50	20.-	1.80	12.-	Trollingi	2.50	20.-	1.50	10.-
Aramon	1.50	12.-	-.50	4.50	dr. Rob. Hogg >	3.-	20.-	1.50	10.-	Vegyés csemege, exquisit	2.50	20.-	1.50	10.-
					Lunel	1.80	14.-	1.-	5.-	fajok	1.80	15.-	-.80	6.-
					Ottonel	2.50	20.-	1.50	10.-	Vegyés csemege, kiváló jó	2.50	18.-	1.50	12.-
					di Corail... piros	2.50	20.-	1.50	10.-	fajok	3.50	25.-	1.50	12.-
					frontign. rouge >	3.50	20.-	1.80	12.-	Ruprestis montricola I.	2.-	15.-	1.50	12.-

MEGJEGYZÉS. Mindazon küldeményeket, melyek a 60900. sz. miniszteri rendeletnek meg nem felelnek, kötelezem magam legott saját költségemen visszahozatni s a megrendelő által kifizetett összeget megtéríteni. Fenti árak csomagolás nélkül értendők, melyért csupán saját kiadásaim számítom fel. A vesszők fajtiszták, szokványminőségűek, peronospora, oidium- és jégverésmentesek, őszi szedésűek. Megrendeléshez 1/4 előleget kérek. — Telepem: Bécsben, Budapesten, Prágában, Szegeden, Párisban, Pozsonyban, Ostendében elsőrendű érmet és Ostendében még királyi kitüntetést „koronás arany érdemkeresztet“ nyert. — Több ezer elismerésvél tanuskodik, többek közt állami, főhercegi és temérdek uradalmi telepekről is — a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról.

Szabadalmazott melegágyi ablakkeret, elpusztíthatatlan, nem rothadó, mely vasból és faléczből áll, 150 cm. hosszú és 100 cm. széles, darabja csak 5 korona. Bármilyen más méretekben is kapható. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Minden kertész és kertkedvelő urat felhivok, hogy a rendkívüli olcsóságot és az alkalmat felhasználja. Török József, Szepes-Mindszent. (4)

Eladó: Juhar-, kőris-, berkenye- (Sorbus) és szilfa, darabja 40 fillérért. Megrendelhetők Nagyszombatban a városi számvevőségénél. (5)

Spárgagyökerek franko-csomagolás mellett 100 darabonként korai argenteuili hároméves: 6 korona, kétéves: 4 korona 50 fillérért. Ezrenként 30 százalékkal olcsóbb. Nagyszemű ribizkecserje 100 darabonként 8 koronáért kapható Koritsánszky Dénes gyógyszerésznél, Kölesd, Tolnamegye. (6)

Rác György

a Telecska magaslatán fekvő kulai Jolánföldi szőlőtelepét és kertészetét bérbe vettem, amiről a nagyérdemű közönséget értesítve, megjegyzem, hogy főtörékvésem lesz a legszolidabb kiszolgálás, a fajtisztaság megőrzése, a Jolánföldi szőlőtelep jó hírnevének ápolása.

Egyben jelzem, hogy a szőlőtelepen kapható:

1. Szokványminőségű gyökeres és sima zöldoltvány.
2. Amerikai és európai gyökeres és sima vessző.
3. Gyümölcs-, kajsz- és barackfák, Gleditschia és minden mást felülmúló

Maclura aurantiaca élősövény.

Szives megkereséseket kér:

Manhold Kálmán, nagybérlő.

Kula (Bácsmegeye).

(7)

Régi szőlők pótlására legalkalmasabb **kétéves-gyökerű** zöldoltvány ára legjobb fajtákban, **kitűnő minőségben** 180 korona ezrenként. Telepítésre gyökeres zöldoltvány 160 korona; sima zöldoltvány 90 koronáért kapható Székely-telepen Gyöngyösön. (8)

Eladó fák! Körte- és almafák névvel; ákác, piramisákác, jegenye, canadai nyárfa, égerfa, kőris- és sophor-fák. Berky Ignác, Dunaföldvár. (9)

Alvó szemzésre kiválóan alkalmas gyümölcs-csemeték: Vadalma 1000 db 6 korona. Vadkörte 1000 db 8 korona. Galagonya 1000 db 15 korona. Vadkajszi 1000 db 20 korona. **Sövénycsemeték:** Gleditschia 1000 db 6 korona. Ákác 1000 db 4 kor. Juhar 1000 db 6 kor. **Eötvös Lajos és Társai** kereskedelmi kertészete **Tarcal** (Zemplén m.). (10)

Gleditschia (a leghálásabb élősvény) **1000-re** minőség szerint 5—10 korona.

Szőlővessző: Olasz rizling sima vessző 1000-re 6 korona. **Fehér Chasselas** sima vessző 1000-re 6 korona. **Erdei** sima vessző 1000-re 10 korona.

Gyümölcsfa: Remek növésű szilvaalanyra nemesített szilvacsemeték, darabja 40 fillér, 100 darab ára 35 korona. Kaphatók ezen értékes fajták: Althan ringlója, Bavay ringlója, Zöld ringló. **Ungváry szőlőtelepe Nagy-Körös.** (11)

Eladó csemege-, valamint borszőlő-vesszők. **Tamássy Dániel és Társa**, ezelőtt Lévai Simon nyug. v. tanácsnok (radonováci) immunis homoki mintaszőlőtelepéről következő fajtiszta, peronoszporától, valamint jégtől mentes 65—70 cm. hosszú, őszi szedésű sima vesszők adatnak el: *Ezeréves Magyarország Emléke* 50 frt; Royal Vine-Yard. 20 frt; Kossuth Lajos 25 frt; Dr. Robert Hogg, Musc. Golden Queen, Ferdinand Lesseps 10 frt ezre; Musk. Hamburg, Malaga black és Muskat Chas. blanc (Passatutti), Musk. Alexandrie (zöld, szagos), Musk. Lunel, Chass. rouge croquant 5 frt; Chass. blanc 3 forint *ezrenként*. M. Frontignan rouge, Bucherau, Princesse black, Chass. Coulard gros 1'20; Musk. Nantes, Musk. Eugen, Musk. raisin de Calabre, Chass. magnifique de Niketa, Chass. Mathiász, Chass. rouge royal 1 frt százanként. *Borfajták:* Veltelini piros 3'50, Szerémi zöld, Olaszrizling, Nagyburgundi 4 frt ezre, Szt-Lőrinc 3 frt. Csomagolásért, valamint helyben a szállításért külön díjat nem számítunk fel. Posta, táviró és vasutállomás: **Szabadka, Bácsmegye.** (12)

Gyümölcsfa-, szőlővessző- és bor-árjegyzéket ingyen küld Teleki János szőlőgazdasága, Balaton-Henyén. (13)

Coniferák! Az első magyar diszfenyő-faiskola-tulajdonosa: Copony Ede, Körmenten, ajánl **100 fajta tülevelűfákat, lombfákat, sorfákat, diszcserjéket, rózsafákat és gyümölcsfákat.** Készlete igen nagy! Árjegyzék ingyen! (14)

Szőlővessző-eladási hirdetés. *Mélt. báró Biedermann Rezső ur* szentegáti uradalmához tartozó szentmártoni gazdaságában következő amerikai szőlővesszők és oltványok kaphatók: Rip. portalis alanyra oltott **Olaszrizling**, sima zöld oltvány: I. rendű válogatott, igen erős, ezrenként 100 K, II. rendű valamivel vékonyabb 50 K. Rupr. Metallica alanyra oltott **Olaszrizling**, sima zöld oltás: I. rendű válogatott, igen erős, ezrenként 100 K, II. rendű valamivel vékonyabb 50 K. Rip. portalis **gyökeres vessző:** I. rendű válogatott, kifogástalan, ezrenként 40 K, II. rendű 20 K. Rupr. Metallica gyökeres vessző: I. rendű 40 K, II. rendű 20 K. Rupr. Monticola gyökeres vessző: I. rendű válogatott, kifogástalan, ezrenként 40 K, II. rendű 20 K. Rip. portalis **sima vessző** (félmillió): I. osztályu válogatott, oltásra alkalmas 20 K, II. osztályu 10 K. A vesszők minden betegségtől mentesek. Fajtisztaságukért felelősséget vállal az uradalom. Bővebb felvilágosítással szolgál: Valkó József uradalmi kasznár. Posta-, vasut-, távirda-állomás Alma-mellék. (15)

Bort, jó asztalit, 50 literen felül 30 fillérért literjét szállítok utánvétel mellett; saját hordóim bérmentve küldendők vissza: Gilich István, Soltvadkert. (16)

Olcsó gyümölcsfák! A legjobb fajtákban kaphatók termőképés fák, nagyon szép törzsszel és koronával. Darabja 35 kr., száza 30 frt. Reinisch József faiskola-tulajdonos, Szentendre. (17)

Spárgagyökér, korai argenteuili tiszta faj, egyéves ezre 16 K, száza 1'80 K; kétéves ezre 20 K. száza 2 K 20 f. Utánvétellel szállítja **Irmakert, Nagykanizsa.** (18)

Legkitűnőbb hidegen tapadó oltóviasz. Kilós doboz: 2 korona 50 fillér. Pálca-alaku is kapható. Nagyobb vételnél árkedvezmény. **Steinhausz Béla** gyógyszerész, **Nyustya.** (19)

»**Magyar kincs**« burgonya, tiszta fajta, válogatva, vetőmagvaknak ajánlom. 100 kiló 12 korona, vasutra szállítva, zsák beszerzési áron számíttatik. Megrendelést: »**Varga Bertalan Kassa**« cím alatt kérek. (20)

FARAGÓ BÉLA

CSÁSZ. ÉS KIRÁLYI UDVARI SZÁLLÍTÓ

Magyar Magpergető Gyár ✘ Erdei csemetekert
Díszfenyő-telep ✘ Erdészeti magnagykereskedés

ZALA-EGERSZEGEN.

Mindennemű erdei fagy, erdei csemete és díszfenyőről szóló eredeti fényképekkel ellátott tanulságos árjegyzék kívánatra ingyen megküldetik.

Eddig 20 elsőrendű érem- és diszoklevéllel kitüntetve.

1904. évi kitüntetések:
SOPRON: diszoklevél, aranyérem. VESZPRÉM: két diszoklevél. H.-M.-VÁSÁRHELY: két diszoklevél.

GYÜMÖLCSMAGVAK.	100 kiló		1 kiló	
	K		K	
Gyümölcsmagvak rétegezésére és vetésére szóló utasítást minden rendeléshez csatolok.				
Keserű mandola	60.—		—80	
Kajszinbaraczk	60.—		—80	
Somfa	90.—		1.—	
Bírszag	—		7.—	
Közönséges gesztenye, waggonszámra is kapható	30.—		—40	
Dió, levegőn szárított, kitűnő csiraképes, változtatott minőség	80.—		1.—	
Fehér szeder, kitűnő minőség	300.—		3.50	
Fekete szeder, kitűnő minőség	300.—		3.50	
Ószi baraczk	60.—		—80	
Cseresznye, édes	40.—		—60	
Vadcsereznye	120.—		1.50	
Közönséges vadmeggy	60.—		—70	
Szilva St. Julien	90.—		1.40	
Besztercei szilva	30.—		—40	
Sajmeggy, elsőrangú minőség	150.—		2.—	
Mirabolán-szilva	100.—		1.80	
Madárcseresznye (valódi)	—		3.50	
Kékény	80.—		1.—	
Körtemag, kitűnő minőség	400.—		4.40	
Almamag, (szavatolt idejű jó csiraképes mag)	240.—		2.60	
Berkenye	80.—		1.—	
Vadbaraczk	60.—		—80	
Mogyoró	60.—		—80	
Ugyanaz, dalmát, nagyszemű	200.—		3.—	

Tülevelű csemeték.	1 éves 2 éves 3 éves 4 éves			
	ára 1000 darabonként			
	korona			
Erdei fenyő , a talajban keveset válogat, megél a síksági homokon, a dombos vidék homokos agyagföldjében és a hegység különböző minőségű termőhelyein. Igen jó épület fát és fűrészyangot ad	3.50	6.50	8.50	—
Fekete fenyő , diszlik mészhegységek déli lejtőin, de más kőzetből származó talajon is jól tenyészik, nagy meleget és szárazságot bír el. Fája sok gyantát tartalmaz, szurkos fenyőnek is hívják	3.50	6.50	3.50	—
Vörös fenyő , szereti az elegendően mély, mérsékelt nedvességgel bíró mésztalajt, a fája ruganyos, szívós és sokkal tartósabb mint a többi fenyő	8.—	12.—	15.—	—
Jegenye-fenyő , legjobban diszlik mély és üde talajon. Fája épületfának, fűrészelő anyagoknak és zsindelykészítésre használtatik	3.50	10.—	18.—	25.—
Luczfenyő , a talajban nem válogat, csak a nagyon kötött, vagy száraz és posványos talajt kerüli, diszlik oly helyeken a hol úgy a föld mint a levegő mérsékeltlen nedves. Gyorsan növő fánem, igen hosszú hengeres szálfát ad. Fája épületfának, fűrészyangoknak igen kedvelt	3.50	6.— 5 éves	8.— 6 éves	12.— 16.—

Élő sövénycsemeték.	1 éves		2 éves	
	100 db K	1000 db K	100 db K	1000 db K
Akácfa . Általánosan elismert jelentőségén kívül, kerítéseknek is jól használható	1.50	2.—	8.—	12.—
Gledicsia . Hazánkban igen kiterjedt mértékben használják, a legjobb és legolcsóbb	2.—	2.50	12.—	15.—
Maklura vagy Oságok narancsa, teljesen áthatatlan sövényeket képez, hosszú, szurós tüskéi vannak	I. oszt. 2.50	II. oszt. 2.—	I. oszt. 16.—	II. oszt. 14.—
Luczfenyő . Ha annyira megerősödött, hogy szabályosan nyírható, örökzöld szép színezetével pompás növényt képez, 40-60 cm magas	6.—	4.—	50.—	35.—

Lombfa-csemeték.	1 éves		2 éves		1 éves		2 éves	
	ára 100 db		ára 1000 db		ára 100 db		ára 1000 db	
	korona		korona		korona		korona	
Kocsányos tölgy , a leggyorsabban növő tölgyfaj, szereti a mély és legálabb alsó rétegeiben nedves talajt.	1.50	2.50	8.—	12.—				
Kocsánytalan tölgy , dombos helyekre alacsony hegyekre, hegyoldalakra való	1.50	2.50	8.—	12.—				
Amerikai tölgy , Amerikából származik; Németországban már 100 éve kísérleteznek vele, a talajiránti igénytelensége és gyors növevé teszi értékessé. Pompás nagy piros színezetű levélzete van	—	3.—	—	20.—				
Bükk , erdészeti jelentősége általánosan ismert	2.—	—	12.—	—				
Magas kőris , szereti a laza, nedves, áradásoknak kitett, alacsony fekvésű helyeket	1.50	2.50	8.—	12.—				
Amerikai kőris , későbbben fakad, mint a mi kőrisünk és így a fagyoknak jobban ellentál	1.50	2.50	12.—	16.—				
Mezei szilfa , szereti a laza, agyagos homoktalajt, ha az elegendően nedves, fája szerszám- és tűzifának kitűnő	1.80	—	10.—	—				
Hegyi szilfa , a fentiek azon válfaja, a mely inkább hegységekben fordul elő	1.80	—	10.—	—				
Akácfa , a legfontosabb erdei fánk közé sorolhatjuk, Szereti a könnyű, homokos talajt, sőt futóhomokon is jól megél	1.50	2.50	8.—	12.—				

Gyümölcsvadoncok.	I. minőség		II. minőség	
	100 db	1000 db	100 db	1000 db
	K		K	
Paradicsom-alma . Kordon és törpe fák alanyára	7.—	60.—	—	50.—
Doucin alma . Törpék, gulák és kordonokra	8.—	65.—	6.—	40.—
Vad alma	5.—	35.—	5.—	25.—
Vadkörte	5.—	35.—	4.—	25.—
Mirabolana szilva . A magas és törpe törzsű szilva- és baraczkfajok alanya	5.—	40.—	4.—	30.—
Vadbaraczk , valódi	4.—	30.—	4.—	25.—
Cseresznye , Magastörzsű cseresznye és meggy-alany	5.—	40.—	4.—	30.—
Sajmeggy . Középmagas cseresznye- és meggy-alany	5.—	40.—	4.—	30.—
Keserű mandula , szép, erőteljes	5.—	40.—	4.—	30.—
Bírs-dugvány vagy sarj . Törpe körtek alanyának	6.—	50.—	4.—	40.—

Korai dinnyét és korai spárgát keresek megvételre, **Katona József** gyümölcs-nagykereskedő, **Buda-pest**, Központi vásárcsarnok. (22)

Scheele-féle zöld szappan. Gyümölcsfák, diszfák permetezésére. Ha ezen szappan oldatával a fákat megpermetezzük, minden néven nevezendő rovarok azonnal elpusztulnak. Ezen elősdiék, de minden hernyó és féreg ellen biztosan védekezhetünk, ha a fákat ezen szappan oldatával kétháromszor bepermetezzük. Egy csomag, mely egy hektoliter vízre elegendő, 1 kor. 40 fillér. Készíti: **G. Földes Kelemen** vegyi laboratóriuma **Arad**, Deák Ferenc-utca. (23)

25 mázsa **pergetett méz** eladó. 5 kiló bérmentve 320 krajcár, 50 kiló 50 korona. **Török J.** méhtelepén **Öcsöd**. (24)

Hidegen folyó **oltóviasz** dobozonként 30—50 fillér, 1—2 K. Fehér tinta titkos íráshoz utasítással 1 K. **Varga Sándornál**, Turkeve. (25)

Ruggyanta-oltókenőcs. Mindenféle oltásnemekhez (fák, szőlők, cserjék, stb.) legalkalmasabb kenőcs, mely gyorsan szárad és megóvja az oltás helyét a külső ártalmas behatásoktól a legbiztosabban. Megszáradás után is mindig elasztikus marad és így a fejlődő galyra nyomást nem gyakorol. Ara dobozonként 50 fillér, nagyobb 1 korona, 1 kiló 4 kor. Készíti: **G. Földes Kelemen** vegyi laboratóriuma, **Arad**, Deák Ferenc-utca. (26)

Özv. Ruttkay Máténé szőlőszete és gyümölcsészete Szabadkán. Kitüntette arany- és ezüstéremmel. Elad: 3—4 éves alma- és körtefa-ujdonságokat, darabja 40 fillér; továbbá 3—4 éves alma-, körte- és kajszi-fajtákat, darabja 30 fillér. Ősszel szedett fajtiszta és szokványoszerű sima szőlővesszőkből: Ezeréves Magyarország 100 drb 10 kor., Kossuth Lajos 1000 drb 30 kor., Charmond rouge 100 drb 20 kor., Royal Vine-Jard 100 drb 4 kor., Muscat Nantes, Muscat Passatutti 100 drb 1 kor., Szt.-Lőrinc 1000 drb 4 kor. és a többi fajtákból. Tessék árjegyzéket kérni. A faiskolámat szándékom felosztatni. Ismételadók kerestetnek. (27)

Zöldségtermesztőknek igen jó utmutatón szolgál a »**Konyhakerti növénytermesztés**« c. kézikönyv. Irta és kiadja **Németh József** áll. kertésztanító, Orosházán. Ára 90 fillér. (28)

Eladó: Aranypármén, Jonathán alma-, körte-őszibarack-, szilva-oltványok, legjobb fajtákban; oltott Besztercei szilva, darabja 50—60 fillér, százon fölül engedmény. Kétszertermő málna- és eper-palánta. Sima szőlőoltvány: Járdovány, Bakator, Mézesfehér, Muscadella, Oportó, ezre 100 korona. Szász János volt gazd. egyes. kertésznél, Nagybányán. (29)

Bor, zamatos »balatonmelléki«, uj fehér negyven, ó fehér ötven koronáért kapható hektoliterenként, **Teleki János** szőlőbirtokosnál **Balaton-Henyén**. (30)

Őszibarack-csemete eladó **Varga Jenő** gellért-hegyi gyümölcskisérleti telepéről. Legnagyobb őszibarack-gyűjtemény és legelső beszerzési forrás a legkiválóbb amerikai fajtákból egész Európában. Nagyobb mennyiségben csak a bevált fajták szaporíttatnak. Cím: Budapest, VI. Andrássy-ut 75. (31)

A híres **Csaba-gyöngye**, valamint sokféle **Chasse-las** és **Muscat** európai **sima szőlővesszők** nagy mennyiségben, ugyancsak I. o. gyökeres **fásoltványok**, különösen lugas-fajták, nagy választékban jutányos ár mellett kaphatók: **Tájber J. G.** szőlőtermelőnél, **B. Szarvason**. (32)

Bor-eladás. Saját termésű gyöngyös-visontai hegyboromból 50 literen felül utánvétellel küldök: kitűnő sillert 30, asztali fehéret 34, pecsenye-fehéret 40 fillérért. Hordót felszámitott árban visszaveszem. Mintákat 3 koronáért 3 litert küldhetek. **Székely Mihály** postatiszt, **Gyöngyös**. (33)

Eladó: Szemzéssel nemesített Besztercei szilva I. o. 60, II. o. 40 fillér; gyökérnemes I. 40, II. 20 fillér; egyéves gyökérsarj I. 3, II. 2. fillér, Élőkerítéshez galagonya- és gyertyán-csemete ezre 12 korona. Egy méter magas fenyő I. 40, II. 20 fillér. **Szász Lajos** faiskola-tulajdonosnál, Nagybányán. (34)

Rajnai rizling, Olaszrizling 200 K, Muscat Lunel 240 K ezrenként I. oszt. **fásoltványok** Riparia portalison. Az oltványok nyár folyamán öntöztettek, dus növésiük, szokványoszerűségükért teljes felelősséget vállalok. **Babós Miklós** szőlőbirtokos, végzett szőlész, **Egerbegy, u. p. Aranyos-Gyéres**. (35)

Ajándék. Szegedi borvidékről legjobb rizling-fehérbort 50 liternél adó nélkül 1 liter 40 fillér. Saját főzésű törköly 1 liter 180 fillér. Tiszta öreg cognac 1 liter 340 fillér. Barack-lekvárnak 150 fillér, szilva-lekvárnak 40 fillér, méznek 120 fillér, tojásos tarhanyának 64 fillér, rózsapaprikának 6—korona árban szállítja kilóját **Kopasz József, Szeged**. (36)

Rétegezett gyümölcsfa-magvak. Vadalma kilója 3 korona, kajszi- és őszibaracké 50 fillér. **Csira-képességért felelünk. Iskolázott lucfenyők** 30—35 cméteresek 10 drb 2, száza 15; — 40—50 cméteresek 10 drb 5, száza 25 korona. **Havasi gyopár** (Edelweiss) tövenként 50 fillér. **Kuszórózsa.** Telet takarás nélkül kiállja. Futása 6—8 méteres. Virága teljes, fénylő biborpiros. Falak, lugasok, oszlopok, verandák befuttatására legnagyobb hatást keltő kuszónövény. Darabja erősség szerint 1—2 korona. Faiskola-kezelőség, Márm.-Borsa. (37)

Puritán. A fillokszérának, peronosporának és minden ismert szőlőbetegségnek ellentálló, kitünő bort adó szőlővesszőknek az ára: I. oszt. 1000 drb 100 korona, 100 drb 12 korona; II. oszt. 1000 drb 60 korona, 100 drb 7 korona. A vételár egyharmada beküldésével megrendelhető **Gulyás Andrásnál**, Berettyó-Ujfaluban. (38)

Csabayöngye muskotály, legkorábbi ujdonság — így tavaly bronzérmét nyert; ritka szemű, bőtermő s nem rothadó. **Ezerjő** szőlő válfajairól s egyéb jeles szőlővesszőkről szóló árjegyzékem megjelent. **Siposs Imre** Sajgón, posta: Nagyszécsény. (39)

Eladó. A turkevei gazdasági ismétlő-iskolánál nagymennyiségű, erőteljes növésű, különféle gyümölcsfa-oltványok kaphatók; darabja 50—60 fillér, 50 drb 22 korona, 100 drb 40 korona. Vadalma, vadkörte 100 drb 5 korona, 1000 drb 35 korona. **Bedő Mihály** gazdasági szaktanító, Turkeve. (40)

Megjelent a »**Korai főzelék- és zöldségfélék termelése**« című kézikönyvecske. Kapható 1 kor. előleges beküldése mellett **Limbacher Károlynál** Lócsén. (41)

Diófa, nemes, erős, sorfának való, százanként 80 koronáért; **mogyoró** százanként 50 koronáért; **gyümölcsfa, szőlővessző** és **bor** árjegyzék szerint kapható **Teleki János** szőlőgazdaságában Balaton-Henyén. Tessék árjegyzéket kérni. (42)

Sodronykerítés-fonógéppel bárki már az első napon 50 négyszögméter sodronyfonatot készíthet minden **előgyakorlat nélkül.** A gép leírását tartalmazó árlapot bárkinek ingyen küldöm. **Kész sodronyfonatokat** olcsóbban szállítok, mint bárki. — **Riparia Portalis** alanyvessző, 100 fajta **hazai bor- és csemege szőlővesszőről, agyag virágédényekről, Gleditschia- és Akác-sövénycsemetékről** is tessék árlapot kérni. **Resch József**, Bács, B.-B. vm. (43)

Eladó egyéves gyökeres, fás szőlőoltvány kitünő minőségben, mert a tavalyi nagy szárazságban semmit nem szenvedett. Talajom kitünősége folytán éppen oly szép és jó oltványokat nyertem, mint más években. Borfajták: Olaszrizling, Mustos fehér, Kadarka ezre 180 K.; csemegefajták: Chasselas royal és blanc, Fehér-kecskecsesü, ezre 200 K. **Szabó István** szőlőbirtokosnál, Erdőhegy, u. p. Kiszjenő, Aradmegye. (44)

Eladó: Olaszrizling, szokványminőségű fás szőlőoltvány. Ezer darab ára 200 korona. Csomagolás külön számíttatik. **Molnár József** ev. ref. tanító Nádudvaron (Hajdu vm.). (45)

Alma és körte vadcsemeték, zord vidéken vadgyümölcsmagból, egyévesek, ezre 10, válogatva 16 korona. Készlet 200.000. **Izai József** tanítónál. Máramarossziget. (46)

Jó és olcsó oltványok! A romhány v. állami szőlőtelepéről eladásra kerül gyökeres szőlőfásoltvány portalis alanyon: Ezerjő, Olaszrizling és Pirosdinka, szép fejlődésű, dus gyökérzetű, és szilárd forradású: I. oszt. **85** frt ezre, fél első **45** frt, II. oszt. **35** frt ezre. Zöldoltvány sima, portalis alanyon: Ezerjő, Olaszrizling, Mézesfehér és Chasselas; monticola-alanyon: Olaszrizling; Solonis-alanyon: vegyes Chasselas, igen szép I. oszt. **45** frt ezre. Portalis, monticola és Solonis sima I. oszt. (50.000) **8** frt ezre, portalis sima, II. oszt. (150.000) **3·50** frt ezre, gyökeres portalis I. oszt. (20.000) **15** frt ezre, II. oszt. (100.000) **7·50** frt ezre. Megrendeléseket az érték $\frac{1}{10}$ része beküldése mellett elfogad **Saguly Dániel** okl. szől. és borász, Romhány (Nógrádm.) (47)

Üzleti közös tárca.

E rovatban joga van minden előfizetőnek **címsszalagjának** beküldése esetén évenként **egyszer ingyen hirdetni**, de **60 szónál terjedelmesebb** hirdetésnél minden egyes szótöbbslet után **4 fillért tartozik előre lefizetni.**

Eladó 2—3 éves, átültetett, jó gyökérzetű magcsemeték, 100-a 6 kor. gyengébb 5 korona: Besztercei szilva, körte, alma, kajszi- és őszibarack, mandula. Nagy gyümölcsű ribizkebokrok db-ja 30 fillér. Bokor-rózsák db-ja 80 fillér, 10 drb 7 K. Ribes aureum 30 fillér. Sötétkékvirágu, teljes, gyönyörű orgonafácska, 4—5 éves koronás 1 korona. Előleget kér: **Bene György**, Kiszpest, Báthory-utca 66. (1)

967/904. mb. **Kimutatás** kolozsvármegyei mócsi járás községeinek faiskoláiban eladásra szánt **diófacsemeték** mennyiségéről:

Község neve	1 éves	2 éves	3 éves
1. Mező-Szopor	—	60	140
2. Pete	—	—	80
3. Ambuz	—	28	60
4. Magyar-Légen	—	100	50
5. Magyar-Palatka	30	100	200
6. Gyulatelke	—	120	120
7. Szava	—	—	82
8. Magyar-Fráta	100	100	100
9. Köteland	—	—	80
10. Alsó-Zsuk	—	60	60
11. Felső-Zsuk	—	—	58
12. Visa	—	67	80
13. Vajda-Kamarás	—	—	490
14. Oláh-Gyéres	—	—	80
15. A.-Szováth	—	—	270
16. Magyar-Kalyán	—	—	84
17. Felső-Szonáth	130	—	—
Összesen	260	735	2034

(2)

Unghváry László 300 holdas gyümölcs-, szőlő- és faiskolájának 21-ik évfolyamu árjegyzéke megjelent, hol mindenféle nemes *gyümölcsfák* kaphatók magas és törpe minőségben 5 krajcártól 50 krajcárig. Kapható továbbá sima és gyökeres *szőlővessző*, mindenféle *vadcsemete*. Ezenkívül sövénykészítésre alkalmas *Gleditschia* és *ákác* s ezek vastagság szerint 3—6 forintért adatnak ezrenként. Árjegyzéket küld Unghváry László faiskola-tulajdonos, Cegléd.

(3)

Zombor sz. kir. város faiskolájában a következő **fák** és **bokrok** adatnak el: Acer plat. 60, A. negundo 30, Aesculus 80, Celtis 50, Juglans nigra 40, Populus canad. 30, Sophora 40, Deutzia 50, Forsitia 20, Hibiscus 30, Ligustrum 12, Philadelphus 16, Prunus padus 20, Ptelea 20 korona százanként. Gleditschia 3 éves 1 korona 60 fillér száza. Az árak csomagolás nélkül a faiskolában értendők. Készlet 39 ezer darab. Megrendelések a »Kertészeti Bizottság«-hoz intézendők, Zombor, Bácsmegeye.

(4)

Megvételre keresek 1200 drb, 1—2 éves élő-sövény kerítéshez alkalmas, magrólkelt **»Gyertyánfa«-csemetét**. Ajánlatok Bartha Károly állami tanító címére, ár-megjelöléssel, Páva u. p. Zabola (Háromszékmegye), küldendők.

(5)

Gyümölcsfa-oltóvesszők a legjobb alma- és körtefajtákból, darabja 5 fillérért kapható Kopernický József v. rendőrkapitánynál, Ujbánya, Barsmegeye.

(6)

Eladó saját termésű hegyi fajborok. 1904. évi »Gyöngyösi Margit« 40 és 42 fillér, 1904. évi »Gyöngyösi Ezerjő« 46 fillér, 1904. évi »Visontai Rizling« 48 fillér, 1904. évi »Gyöngyösi Kadarka« siller 40 fillér, 1904. évi »Visontai Kadarka« siller 44 fillér, 1904. évi »Gyöngyösi Burgundi« vörös 48 fillér, 1904. évi »Visontai Burgundi« vörös 56 fillér. **Ó fehér borok:** »Gyöngyösi ó Margit« 52 fillér, »Visontai ó Ezerjő« 56 és 60 fillér, »Visontai igen öreg Ezerjő« 72 fillér, »Visontai igen öreg Rizling« 96 fillér, »Gyöngyösi ó Kadarka« siller 48 fillér, »Gyöngyösi ó Burgundi« vörös 64 fillér, »Visontai ó Burgundi« vörös 80 fillér, »Visontai ó Carbenet« 96 fillér literenkint utánvétellel 60, 110 és 170 literes hordókban. Hordók kívánatra 8 heti **bérmentes** visszaszállítás mellett kölcsön is adatnak, azontul a hordó értéke megfizetendő. **Saját főzésű öreg cognac** 1 literes palack 4 K 20 f. **Saját főzésű öreg törkölypálinka** 1 literes palack 1 K 80 f. tetszés szerinti mennyiségben, melyet legolcsóbban ládába csomagolva a borral együtt a vasuton szállíthatunk, de külön postán is küldünk. Cimünk teljes kiírását kérjük, mely szól: **Kozmáry János fiai bortermelők, Gyöngyösön** (Hevesmegeye).

(7)

Ágoston Lajos szőlőszetében Huszton eladó 2000 sima és 4000 egyéves, háromszor permetezett, egészen tiszta és fillokszéra-mentes Fehér és Piros gyöngy (Chasselas), Malinger, Izabella és Madelaine Angevine csemege-**szőlővessző**, gyökeres ezre 12 frt, a sima 4 forint, csomagolva helyben. 1 kiló »Globus« óriási téli kalaráb-mag (soha nem podvásodik) adagként is kapható 30 fillérért. A termelt **»Globus-Kalaráb«** már többször volt díjazva az első díjjal. Ugyanott eladó 4 darab kitüntetett faj, jól kifejlett, tisztavérű **emdeni** egyéves **gunár**, drbja 6 frt; ugyszintén 4 darab **pekingi** tisztavérű egyéves **gácsér** 5 forintjával; a csomagolás és szállítás a vevőt terheli.

(8)

Méltóságos Rudnay Béla ur kertjében eladó 5000 drb. **keserű mandula**, 1000 drb. 28 kor. és nagyon szép **rózsa-oltvány** 50 fajban drbja 1 kor. Megrendelhető Balogh Ferenc urasági kertésznél Alsó-Zsember u. p. Bát.

(9)

Fenyőfák, Picea alba, (Karácsonyfa-fenyő), gyönyörű példányok, eladók. Ára: egy méteres egy korona, két méteres 2 kor. és három méteres 3 korona, csomagolással együtt. Cim: Szentpály István nyug. alispán, Halmi, Ugocsa-m.

(10)

Gyönyörű egészséges I-ső rendű sima vesszőket szállítok piszkei hegyi mintaszőlőtelepemről a következő fajtákban: Chass. rouge, Sauvignon, Semillon, Zöldszilváni ezrenként 7 koronáért. Ezerjő, Sárfehér, Pirosdinka, Kövidinka, Olaszrizling, vegyes csemege, Merlot, Carbenet ezrenként 6 koronáért. Vászón-csomagolásért és hajó- vagy vasúthoz szállításért ezrenként egy koronát számítok. Megrendelések Piszkére vagy Budapest, IV., Ujvilág-utca 14. sz. alá Kurucz Károly címére intézendők. (11)

Szamóca-palánták. 10—15 ezer óriási nagygyümölcsű, piros szamócapalánta; továbbá 2—3 ezer piros folytontermő szamóca-palánta is. Az előbbinek ára 100-anként 2 korona, utóbbinak 4 korona. Péter István községi faiskola-kezelő, Somogyszentbalázs. (12)

Eladó: Mézesfehér, Ezerjő, Oportó, Burgundi és Chasselas sima zöld-oltvány ezre 80 korona. Gyökeres zöld Ezerjő és Mézesfehér ezre 160 kor. Fás gyökeres Rizling- és Chasselas-oltvány ezre 180 korona. Valamennyi I. osztályu, szokványminőségű. Kovács Ferenc áll. gazd. szaktanító telepén, Gyöngyösön. (13)

Eladó 50.000 **sima** Othelló **vessző**, ezre 5 frt; 10.000 sima Noah (fehér Othelló), ezre 10 frt; 10.000 sima **zöld oltvány** ezre 45 frt: Olaszrizling 3000, Ezerjő 3000, Margit 2000 és 2000 vegyes csemege. Ezrenként 1 korona csomagolási és vasúthoz szállítási díj; portalis alanyra oltott 500 drb Csodaszőlő és 500 drb Ezeréves Magyarország emléke sima zöld oltvány, darabja 10 krajczár. Megrendelhető Csikmántory István szőlőbirtokosnál, Gyöngyösön. (14)

Eladó sajáttermésű **Sashegyi vörös bor:** Carbenet hektoliterenként 80 kor., Kadarka 50 kor., Puritán sima vessző száza 20 kor., Ezeréves Magyarország emléke sima vessző ezre 36 korona. Egyéves őszibarackfák a legjobb amerikai és francia fajtákból 60 fillér és 1 koronáért. Zwikli Andrásnál, Budapest, I. ker. Fehérvári-ut 15. sz. (15)

Eladó: valódi Whyndham's Industry egres, exquisit fajta, a legkoraiabb, bőtermőbb egres, 10 bokor 4 kor.; francia cseresnyeribizke 10 drb 5 kor. Amsden korai őszibarack, Batul-alma, Ageni szilva darabonként 80 fillér — 1 korona. Mogyoró-bokrok: Trapezunti császár, 100 drb 45 korona. Laxton's noble szamóca, San José folytontermő 100 drb 6 korona. Rupprecht, Sopron, Bécsi-ut. (16)

Vesszők 10.000 drb sima I. o. **Riparia portalis** vesszőt, amely 7—12 mm. vastag és oltásra alkalmas legyen. Ajánlatot kérek a legolcsóbb ár megjelölésével. Tájber I. G., B.-Szarvason. (17)

Bort küld 50—100—150—200 literes **hordókban**, valamint **palackokban** is, literenként 16 krajcártól felfelé, tehát olcsón és mégis kitűnő minőségben Unghváry László szőlő- és borgazdasága Cegléd. Tessék borárjegyzéket kérni. Kivánatra minden egyes borfajtából 20 fillér bélyeg beküldése ellenében félliteres üvegekben bormintát is szívesen küldök. (18)

Szőlőoltványok: Riparia portalis-on, szép gyökeres, dus hajtású Piros- és Fehér sasza, muskátályok, Passatutti, Dinka, Rizling, Ortliebi, Mézesfehér stb. I. oszt. szokványminőségben 85 frtért, — II. r. 35 frtért kaphatók **Békefi Elek** járási faiskola-felügyelő szőlőoltvány-telepén **Zala-Koppány**, 20 % foglaló. (19)

100 darab 2¹/₂ m. magas és 10 × 10 cm. erős **ákác-** vagy **tölgyfaoszlopot** vennék kerítésnek. Oláh Dezső, Bpest, I. Városmajor-u. 72. (20)

Eladó **szőlővesszők** és **oltványok** Riparia portalis alanyon: Erdei, Bakar, Olaszrizling, Mézesfehér, Járdovány, Oporto, Furmint és több jeles csemege fajtákból; igen szép, dúsgyökerű, tökéletes forradásuak ezre 180 K. **Delaware** (Delver), igen kitűnő erős bort terem, ezer drb sima vessző 40 K. — **Riparia portalis:** gyökeres I. o. 32, II. o. 16 K; sima I. o. 16, II. o. 8 K ezrenként. Mind szokványminőségűek. Csomagolásért önköltség számított. Megrendelést ¹/₃ előleggel kér a Nagykágyai szőlőgazdaság, u. p. Székelyhid, Biharmegye. (21)

50.000 darab **vadkajsi** egyéves **magcsemete** ezre 9 frt, a legjobb alany kajsi és szilva alá, **Krebs Zoltán** városi kertésznél, **Szarvason**. (22)

Eladom a »**Magyar Méh**« szaklap 1903. és 1904-iki évfolyamát három koronáért. Béky Albert, Szászsebes. (23)

Egy vagon 2 m. hosszú, erős, száraz, **gömbölyű fenyőkaróra**, lehetőleg borovi vagy vörös fenyőből sürgős **ajánlatot kérek**. Jelendő a fenyő minősége, a karó átlag vastagsága és ára Püspökladány állomáson. Cim: Kiss Ferenc ref. lelkész, Püspökladány. (24)

Méz és ribizkevessző. Szavatolás mellett eladó, kiváló finom, természetes virágméz, bádogedényekben 4½ kg. tartalommal, portómentes küldéssel 6·50 kor., — legfinomabb, világos ákác-méz 7—kor. árban. Meg nem felelő visszavétetik. Továbbá nágy szemű, vörös, szép, erős, gyökeres ribizkevessző darabonként 15 fillérrel. Hickisch Károly földbirtokos, Nagy-Megyér, Komárommegye. (25)

Gleditschia, mintegy 40 ezer darab, homoktalajban növekedett, igen szép gyökérrzettel, ezre 10 koronájával eladó Mikepércs község faiskolájában. Megrendelések Nánássy József faiskolakezelő tanítóhoz küldendők. (26)

Keresek megvételre 100 drb Bourdett Angeline szilvát, 100 drb Viktória királynő szilvát, 100 drb Téli esperes körtét, 50 drb Nemes kolmár körtét, 100 drb Londoni pepin almát, 20 drb Entz-rozmarint, végül Zephirin Grégoire, Esperenbergamot körtét 10—10 darabot. Egyszáz (100) darabonként 35—40 korona árban. Ajánlatok intézendők Novothny Miklóshoz Baja, Rezső-telep. (27)

Utcai fák bekötözésére alkalmas 1·5—2 m. hosszú **tüskés galyból** több vagonra **ajánlatot kérek.** Ajánlatban az anyag minősége és ára Püspökladány állomáson jelzendő. Cim: Községi faiskolakezelő, Püspökladány. (28)

100 drb 1 m. magas magról nevelt **Besztercei szilva csemetét** — ár megjelölése mellett — megvételre **keresek.** Ajánlat levelező-lapon nevemre küldendő. Szabó János, N. Bank elnöke, Kiskun-Félegyháza. (29)

Eladó oltóvesszők. Téli almák: Jonathán, Téli aranypármén, Londoni pepin, Batul, Pónyik, Sikulai, Nonpareille, Nagy casseli renet, Lángos biborok, Blenheimi renet. Téli körték: Jozefina, Nelis, Hardenpont vajkörte, Esperenbergamot. — Őszi körték: Zephirine Grégoire, Napoleon, Nemes kolmár, Diel, Erdei, Angoulèmei, Bosk kobak, Liegel. — Nyári körték: Clapp, Congressus emléke, Zöld Magdolna. — Kajszi barack: Ambrózia, Nancy-i, Magyar. — Szilvák: Besztercei nagy, Zöld ringló, Althán, Angoulèmei ringló. Darabja 10 fillér, 50-en felüli vételnél 8 fillér, ifj. Várady Gábor kir. tsvszéki birónál, Máramaroszigeten. (30)

600 drb 2½ m. magas **bálványfát keresek megvételre.** Deák Imre járási faiskola-felügyelő, Kalocsa. (31)

Eladó elsőosztályu fajtisza **szőlő-oltvány: Pas-satutti,** a legkiválóbb fehér és piros **Chasselas-faj-ták.** Lengyel Antal tak. pénzt. igazgató, Szolnok. (32)

Betöltendő állások és ajánlközások.

Szakiskolát végzett, nőtlen kertész munkás, aki a méhészethez is ért, azonnal alkalmazást talál Faragó Bélánál, Zalaegerszegen. (1)

Keresek szorgalmas, nőtlen kertmunkást, aki konyha-, gyümölcs- s némileg virágkerteszethez, különösen pedig méhészethez ért. Javadalmazása megegyezés szerint. Kérvények bizonyítvány-másolatokkal és igényei megjelölésével: Polák Ferenc püsp. főerdész, Farkasgyepü, u. p. Városlód, Veszprém-megye címére küldendők. (2)

Két vincellér kerestetik egy 200 holdas szőlő-gazdaságba. Kezdi fizetés: 600 korona készpénztágas lakás, fűtő anyag, kevés veteményföld, terméseredményekhez képest évenként jutalom. Meglett koru, lehetőleg nős, szőlőmunkásképző egyéves tanfolyamot végzett, jó bizonyítványokkal bíró pályázók, pályázataikat a Magyar Szőlőtelepítéi Részvénytársaság intézőségéhez Királyhalomra (Csongrád megye) nyujtsák be. (3)

Vincellérnek ajánlközik április elsejére 25 éves, nős, gyermektelen egyén, aki szőlészethez, gyümölcsészethez, faiskola-kezeléshez, konyhakerteszethez, méhészethez teljesen ért. Egyéves tanfolyamot végzett. Cime »N. D.« jel alatt válaszbélyeg ellenében megtudható a szerkesztőségtől. (4)

Azonnali belépésre **állást keres** 20 éves nőtlen, vincellériskolát jeles eredménnyel végzett egyén, akinek 3 évi gyakorlata van s érte az oltvány-, szénkénegezett és homoki szőlők kezelését; mező-gazdasági tanfolyamot is végzett. Cime: Szücs János, Békés-Gyula, Rázel-utca 74. sz. (5)

Kertmunkást, aki oltásban, zöldségtermesztésben teljesen gyakorlott, keresek a **debreceni tanítói árvaházhoz** április 15-re. Jelentkezhetnek nőtlen férfiak, gyermektelen házaspárok. Utóbbi esetben a nő cselédül alkalmaztatik. Kertimunka megszűnése után a férfi mint fűtőhetes nyer alkalmazást. Javadalom egy évre ellátás mellett 216 korona, a nőnek külön 144 korona. Jelentkezéseket elfogad Kozma László igazgató. (6)

☛ Mindennemű **tűlevelű, lombfa- és gyümölcsfa-**
magvakat, továbbá **diszfenyőket** és **facsemetéket,**
elismert kitűnő és megbízható minőségben ajánl

Stainer Gyula

császári és királyi udvari szállító.

Első körmendi magyar magpergető
gyára és erdészeti magkereskedése
Körmend, Vas megye.

Árjegyzék
kivánatra
ingyen és
bérmentve.

Megbízható tisztaságú
és csiraképes gazdasági-,
konyhakerti- és virág-
magvak beszerezhetők

a

Budapest, V.
Alkotmány-
utca 31. sz.

**Magyar Mezőgazdák
Szövetkezeté-nél**

☛ Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. ☛